

UUDISED

Ümbrikupalk kaotab 146 miljonit eurot makse

Ümbrikupalk käib tihti koos miinimumpalgaga, valdkondadest levib see kaubanduses ja ehituses. ▶3

Kohusetunne sundis Tartu häbiplekki likvideerima

Tartu aukodaniku tiitli oli oma osa selles, et Rein Kirsipuu kesklinna tondilossi hotelliks ehitas. ▶12-13

Savisaar löikab linte, küsimustele ei vasta

Tallinna linnapea taustajõud hoolitsesid, et ta saaks lindilõikamiselt lahkuda küsimustele vastamata. ▶8

PUHKEPÄEV

TREFFil on midagi suurtele ja väikestele

Neljapäevast pühapäevani on Tallinna vanalinna tänavad, hooned ja saalid täis rahvusvahelise teatريفestivali lavastusi. ▶5

KOLUMN

Jagatud mure on poole väiksem mure. Aitäh Gildi geeniuustele, koos on kergem.

Investor Erko Kundla kirjutas nekroloogi kuulsusetu lõpuga Gildi investeerimisondile. ▶14

EHITUS

Pärnu keskust laiendamas

Nordeconi taustaga meeste loodud Ehitustrust LE hakkab ehitama 6miljonilise mahuga Pärnu kaubanduskeskuse laiendust. "Kogunud meeskond ja paindlikkus," loetles ettevõtte juhatuse liige **KAIDO SOMELAR** hanke võidu põhjusi. ▶10

Äripäev

Nädalavaheetus

Reede, 31. mai 2013
nr 105 (4762) 2,50 eurot

↓ EUR/USD
1,2944

↑ USD/EUR
0,7726

↓ EUR/SEK
8,5720

↑ NordPool
40,05

↑ Euribor
0,299%

► Eestisse LNG-terminali rajavat Heiti Häält iseloomustatakse kui püsimatut ja jõuliselt tegutsevat ettevõtjat. ▶4-7

ETTEVÕTJA Heiti Hääl armastab merd ja hobuseid. Oma äriotsuste kohta ütleb ta, et teeb need sageli kõhutunde järgi, see on üks põhjus, miks ta LNG-terminali rajamisega teistest varem pihta hakkas ja nii edumaa sai. FOTO: ERAKOOGU

LUUBIAL

Pidurdamatu

ÄRIPÄEV 31. mai 2013

toimetaja Vilja Kiisler, tel 667 0150, e-post vilja.kiisler@aripaev.ee

RÕÕMUSTAB

Selgusid pere- ja töötajasõbralikumad ettevõtted.

Äripäev, ajakiri Pere&Kodu ning sotsiaalministeerium selgitasid juba kolmeteistkümndat aastat järjest välja pere- ja töötajasõbralikumad firmad. Esikolmikus on Microsoft Estonia, Dimelta ja 3 Step IT. Tööstusettevõtetest pälvis tiitli aga Ericsson Eesti. Tegemist on konkursiga, kus ükski osaleja pole kaotaja. Seekord võttis osa kokku ligi 50 ettevõtet.

Üks moekas firma Eestis lisaks. 60% Sportlandist ostis ära Londoni börsifirma Sports Direct International, mis on ka eestlastele tuttav oma e-poe kaudu. Tegemist on Suurbritannia turuliidriga, mis kindlasti annab aastaid raskusi trotsinud Sportlandile palju jõudu juurde.

Maksumaksjad on muutunud ausamaks. Sel nädalal avalikustatud eelmise aasta tuludeklaratsioonide statistika näitab, et üüritulu deklareerijate arv suurenes eelmisel aastal.

KURVASTAB

Tallinna linnajuhtide bluff. Esmaspäeval teatas Tallinna linnavalitsus, et esitab Äripäeva vastu hagi ja nõuab ajalehelt 200 000 eurot. Põhjuseks nimetati ajalehes ilmunud artikleid ekslinnaametnik Ivo Parbuse kohtuasjast. Äripäevalt välja nõutav summa lubati suunata Tallinna lasteaiakasvatavate jõulutoetuseks. Tegelikult ei võimalda kehtivad seadused aga Tallinna linnal kahjunõuet esitada. Seda peaksid tegema end solvatuna tundvad isikud. Linnavalitsuse pressiteade oli kas teadlik bluff või kiirustamisest tekkinud apsakas.

Baltika eksitas investoreid. Finantsinspeksioon trahvis Baltikat 11 000 euroga, sest ettevõtte jagas investoritele eksitavat infot oma äriseisu kohta. Nädal varem oli aga Baltika finantsjuht Maigi Pärnik-Pernik valitud Eesti mõjukaimaks finantsjuhiks. Inspeksiooni otsus seab halba valgusesse ka audiitorfirma PricewaterhouseCoopersi, sest Baltika kinnitustel käitusid nemad audiitorfirma soovitude kohaselt.

Leedu läks Eestist mööda. Eesti kukkus riikide konkurentsi võime edetabelis 31. kohalt 36. kohale. Eestist paremale kohale tõusis näiteks Leedu. Võib-olla on peaminister Andrus Ansipil veel liiga vara Eesti eduga uhkustada.

„Ajad võivad olla erinevad, aga töötaja jaoks on ettevõtte ikka juhi nägu.

Ülle Matt, Ericsson Eesti personalijuht

TÄPSUSTUS

Eilses Äripäeva artiklis "Viimane maandumine" eksisime Kuusakoski juhatusel liikme, Balti ja Poola regiooni direktori Kuldar Suutsu nimega. Äripäev palub vabandust!

Eilses, 30. mai Äripäevas kirjutasime, et Sports Direct Internationali müük peaks tänu Sportlandile kasvama neljandiku võrra. Selline hinnang puudutab müüki väljaspool Suurbritanniat. Sports Directi poole aasta kogukäive ulatus viimati üle miljardi naela ja vaid kümnendik käibest tuli väljastpoolt Suurbritanniat. Äripäev palub vabandust!

TEGIJA

Are Altraja, Anti Kalle**Müüsid aastaid kahjumis olnud poeketi brittidele**

Kunagi kadestusväärse hooga laienenud ja siis sama mastaapsesse allakäiguspiraali langenud Eesti spordipoeketil on nüüd ja-lad kindlalt põhjas. Poeketi rajajad ja juhid Are Altraja ja Anti Kalle müüsid 60 protsenti firmast Briti spordikaubamüüjale Sports Direct, kes lubab siin-

sele sportijale peaaegu paradiisi maa peale tuua: kaubavaliik muutub suureks, hinnad jälle madalaks. Ega Altraja ja Kalle oma otsustes päris vabad polnud, selle õiguse olid nad kannatliku laenu eest Swedbankile loovutanud. Aga praegu peaks kõigil olema põhjust šampanjal kork õhku lasta.

ILLUSTRATSIOON: ANTI VEERMAA

JUHTKIRI

Reformi häältevargust peab uurima prokuratuur

Eilses Eesti Ekspressis avalikuks tehtud e-häältevargus Reformierakonna juhatusel valimistel võib olla üksnes jäämäe tipp, sest ajaleht uuris vaid ühe maakonna pensionäridest e-hääletajaid, kellest kõigiga ühendust ei saadud.

Äripäev leiab, et häälte võltsimist peab uurima prokuratuur, mitte Reformierakonna enda loodud töörihm. Juhuks aga, kui Reformierakond leiab endas soovi kõik kahtlused korraga maha võtta, siis: sobiv viis seda teha on avaldada kõik Reformierakonna juhatusel valimistel osalenud isikute nimed.

Keskonnaminister Keit Pentus-Rosimannus väidab, et pole võimalik tuvastada, kes pettuse tagajärjel hääli juurde võitis. Ent isegi kui kasusaajaid välja selgitada ei saa, saab hääletanute nimekirja avalikustamise korral uurida, kui palju on neid, kes tegelikult ei hääletanud.

Juhtumi tõttu on kahtluse alla sattunud äsja ametisse valitud valitsuspartei juhatusel koosseis. Juhatus määrab peaministripartei tegevuse, paneb paika ministrid ja otsustab ministrite ametist lahkumise.

Reformierakonna juhatus viib ellu sellisama partei poliitikat, mis äsja erakonna juhi ja peaministri isikus kutsus avalikkust uhke olema Eesti üle, tõstatades aga paratamatult ka küsimuse, kas me võime olla uhked Reformierakonna üle. Kui juhatus pole ametisse saanud ausalt, siis on põhjus kahelda ka juhatusel otsustes, tegudes ja väljaütlemistes.

E-hääli on suurem osa. Suurem osa kõigi juhatusel valitud reformierakondlaste hääli on tulnud interneti vahendusel. Avalikkust üllatas Reformierakonna rahastamiskandaa ühe peategelase Kalev Lillo tagasivalimine Reformierakonna juhatusse. Lillo 485 häälest olid 455 e-hääled. Lillo tagasivalimine teki-

„Kui e-häälte pettust on olnud ka varem, siis on sellega riigikokku aidatud erakonna niiditõmbajatele kuulekaid inimesi.

tab kahtluse, et tegelikult määratakse juhatusel koosseis erakonna tagatoas, kus vägesid juhatavad Reformierakonna halliks kardinaliks nimetatud Rain Rosimannus ja rahastamiskandaa pärast justiitsministri kohalt taanduma pidanud Kristen Michal. Reformierakonnale oli kahtlemata oluline avalikkusele näidata, et partei usaldab teda endiselt.

Riigikogu valimisel löögi all. Reformierakond on e-hääletamist kasutanud ka sisevalimistel, järelikult ei pruugi ausal teel olla sündinud ka erakonna valimisnimekirja riigikogu valimiste eel. Kui e-häälte pettus pole juhuslik ja seda on tehtud ka varem, siis on nii riigikogusse aidatud Reformierakonna tegelikele niiditõmbajatele kuulekamaid inimesi.

See ei tähenda, et automaatselt oleksid ebasaldusväärsed ka riigikogu e-valimiste tulemused, kuid nendegi ausus on sattunud löögi alla hoolimata sellest, et kasutatavad süsteemid on erinevad: riigikogu valimistel e-hääletades tuleb end sisse logida ID-kaardiga, Reformi-sisene e-hääletussüsteem oli palju lihtsam ja ebatavalisem: kuigi ka ID-kaart võib kasutada, on piisanud ka e-kirjast või Facebooki kontost.

Kõige halvem variant oleks, kui Reformierakond keskendub juhtumi summutamisele, mitte pettuse tegelike toimepanijate leidmisele ja pettuse tegeliku ulatuse väljaselgitamisele. Ekspressi loo ilmutamise järel asus Reformierakond kiirelt seisukohale, et tegu on üksiku juhtumiga. Ka töörihma moodustamise teade tuli väga kärmelt.

Reformierakonnale tuleb järjekordne skandaal erakordselt ebasobival ajal: kohalikud valimised on ukse ees, uhkuse-kampaania just algas ja rahastamiskandaa ei ole veel meelest läinud. Ka Keskerakonna e-valimispaanika õhutajad ei jäta kindlasti oma võimalust kasutamata.

ML-TRANSPORT

Osakoormate vedu tagaluukautodega TALLINN–HELSINKI–TALLINN

Enne kl 12 tellitud veos järgmisel tööpäeval sihtkohas!

tel: +372 505 5074
info@mltransport.ee

www.mltransport.ee

Äri
teenuste
rubriigi
standardreklaam
42x57 mm hinnaga 30€

Reklaami tellimine:
reklaam@aripaev.ee
Tel 667 0105 • faks 667 0200

ÜTLES

» Jaan Lott: Me ei saanud õiget hinda, mis meie äriplaani mahuks.

Pärnu Keskuse tellija PK Arenduse juhatuse liige selgitab, miks hange poolteist aastat aega võttis. LOE LAHEMALT LK 10

Varimajandus röövib sadu miljoneid eurosid makse. Must palk 146 mln

MARTA JAAKSON
marta.jaakson@aripaev.ee

Ümbrikupalkade tõttu kaotas Eesti riik 146 miljonit eurot ning illegaalse alkoholi ja tubaka tõttu ligi 200 miljonit eurot maksutulu, tutvustas konjunktuuriinstituudi direktor Marje Josing eile varimajanduse tagajärgi.

Josing märkis küsitluse tulemusi tutvustades, et 12 protsenti vastanutest tunnistas, et on saanud ümbrikupalka. Enamasti levib ümbrikupalga maksmine miinimumpalga lisana, mis annab töötajale sotsiaalkindlustuse, selliselt saab palka 35 protsenti vastanutest. Josing nentis, et Eestis on miinimumpalga saajate osakaal liiga suur. Ümbrikupalga maksmine on levinuim ehituses ja kaubanduses. Ümbrikupalga maksmist põhjendatakse töötajate liiga suure maksumusega.

Josing märkis, et salasingaretide ja -alkoholi tõttu saamata jäänud maksutulu on hinnanguliselt ligi 200 miljonit eurot. Suur osa illegaalsest alkoholist tuleb Läti kaudu Venemaalt ja Valgevenest. Josingu sõnul on positiivne, et Venemaa viina hind on tõusma hakanud, mis on mustal turul salaalkoholi mahtu vähendanud. Josing nentis, et märksa suurem probleem on käibemaksu kogumine.

Suuri muutusi ei ole. Maksu- ja tolliameti peadirektori asetäitja Egon Veermäe märkis samuti, et Eesti põhiprobleem on käibemaksu kogumine, siis alles ümbrikupalgad ja salatubakas.

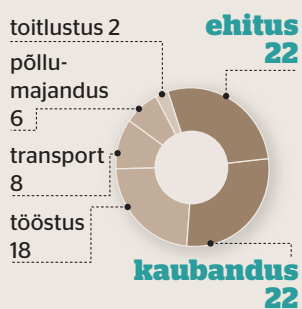
Veermäe nentis, et suuri muutusi läbi aastate ei ole ning see paneb küsima, kas maksumaksumise süsteemi võiks uuenda-

MIINIMUMPALGA saajate osakaal on Eestis liiga suur, leiab konjunktuuriinstituudi direktor Marje Josing. FOTO: RAUL MEE

Statistika Ehitus ja kaubandus esirinnas

Ümbrikupalga saanute töökohad 2012
% ümbrikupalga saajatest

ALLIKAS KONJUNKTUURIINSTITUUT

da. Ta lisas, et 17 protsenti ehk ligi 60 000 ettevõtet, enamasti väikefirmad, maksavad ümbrikupalga.

Eelistatakse ausat kaupa. Josing rõhutas, et varimajandus teeb riigi majanduse õhemaks ning kahjustab konkurentsikeskkonda. Üle poole küsitletutest vastas, et eelistab ametlikku kaupa. 31 protsenti valis vastusevariandiks "nii ja naa" ning 18 protsenti jaoks oli kauba valikul olulisimaks kriteeriumiks hind.

Eesti varimajanduse populaarseimad teenused on korterelamu remont, küttepuid, väiketeenused – nagu näiteks sõidukiremont, õmblusteenused.

Majandusministeeriumi tellimusel tehtud konjunktuuriinstituudi uuring varimajandusest puudutas kolme valdkonda: alkohol, tubakas ja ümbrikupalgad. Küsitleti enam kui tuhandet inimest.

LÜHIDALT 3

VALGA PUU

Partner targale metsaomanikule!

OÜ Valga Puu kuulub bioenergeetika arendamise ja taastuvenergia tootmisega tegelevasse kontserni AS Graanul Invest.

Meie ettevõtte ülesanne on varustada Valga-, Järva- ja Lääne-Virumaal ning Laukalnes ja Inčukalnsis asuvaid puidugraanulitehaseid **ümar- ja hakkpuiduga**.

Valga Puu keskendub eelkõige **metsakinnistute ja raieõiguse ostule**. Samuti oleme huvitatud pikaajalistest ja vastastikku kasumlikest suhetest metsamaterjali müüjatega. Omame kõiki vahendeid ja võimalusi Teie metsamajandusliku töö tegemiseks.

www.valgapuu.ee

ÖKOSÕIT

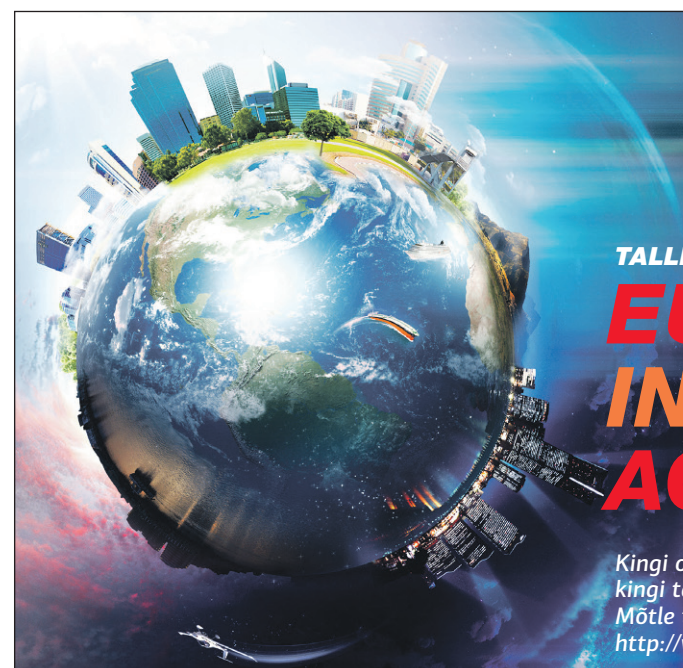
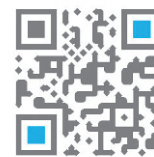

KÕVEM GPS SÕIDUPÄEVIK SAMA RAHA EEST

SeeMe

<http://seeme.eu>
tel 6829 500

Kingi ülikooli lõpetajale globaalne start-up ettevõte!

TALLINN 2013 08.07-26.07.2013

EUROPEAN INNOVATION ACADEMY

Kingi oma lapsele unistuste tulevik ja karjäär – kingi talle globaalne start-up ettevõte! Mõtle tõsiselt. Tegutse kiiresti. Vaata lisaks: <http://www.innovationacademy4u.com>

- 18 päeva haaravat globaalsete start-up ettevõtete loomisprogrammi Tallinnas
- 250 andekat ja ambitsioonikat noort (magistrandid ja doktorandid) 26st riigist
- 40 rahvusvahelist lektorit, innovatsiooniala tipp-praktikut ja mentorit
- Sünnib 30 uut globaalset start-up meeskonda, 30 ärimudelit ja 30 prototüüpi
- 10 000 eurone võidufond + personaalsed investeeringud riskikapitalistidelt

Toetajad:

TALLINNA
TEHNIKAÜLIKOO

PERSOON

Heiti Hääl – sussi sahistama ei hakka!

“Kui ma väidan, et lähen homme pensionile ja hakkan hommikumantli ja tutiga sussidega mööda korterit sahistama, õlut jooma ja telekat vaatama, no siis seda ei juhtu,” lausub transiidiettevõtja Heiti Hääl oma Tallinna kesklinnas asuvas Alexela Grupi kabinetis istudes.

KAISA GABRAL
kaisa.gabral@aripaev.ee

Hääl kabinet on täis pakke ja kingitusi, põrandal on isegi peaga ilvesenahk. Hääl oli hiljuti sünnipäev. “See on vaid osa,” lausub Hääl muia-tes ja annab mõista, et kodus on veel kingikuhilaid. Tegelikult palus ta sünnipäevapeole tulijatel asju mitte tuua, vaid “kinkida” toetust hobustele. Ligi 200 külalisega peol kogutigi hobustele üksjagu raha.

Heiti Hääl ja hobused on lahutamatu kooslus. “Hobused on viimased 20 aastat andnud mulle kõige suuremaid positiivseid emotsioone,” lausub Hääl, kel oli hiilgeajal kokku ligi 40 hobust. Mõne aasta taha jääb ka suurtehing ratsu Big Boyga.

Kui inimesed hobustest muidu suurt kuulda ei taha, siis Big Boy tehing ja summad huvitasid üldsust kohe eriti. Tehingu summa jäi miljonitesse eurodesse.

Hääl kõnemaneeer on nagu naljaga pooleks, tal on omane kergelt sarkastiline, kuid pigem heatahtlik huumor. Ka iseenda vastu. Samas viskab ta ka nalja nii, et tema sõnades pole põhjust kahelda.

Loob hobi jaoks äri. Kui mõni ettevõtja armastab vabal ajal golfi mängida või pokkerit laduda, siis Heiti Hääl teeb oma hobi jaoks eraldi ettevõtte. Näiteks Trooja Hobune OÜ. Kuigi nimi on üsna pahaendeline, on selle taha koondunud tema hobused ja omaniku sõnul on tegemist Eesti suurima hobuettevõttega. Hääl võtabki asju suurel ette.

Võistlushobuseid hoiab ta Belgias, kuid suksud, kelle selga ka ise raatsib istuda, on Tallinna lähedal Ruilas. Seal on hea käia stressi leevendamas. “Varem käisin ikka paar-kolm korda nädalas ratsutamas, kuid nüüd jõuan ehk korra kvartalis,” lausub Hääl väikese kahetsusnoodiga hääles. Töö ja muud tegemised Alexela ettevõtetes rõõvivad oma

Ä Taust Lähedastering

EELMISEL aastal liitus Alexela ettevõtetega ka Heiti noorem vend Marti, kes võtab tulevikus tõenäoliselt Heitilt grupi tegevjuhtimise üle.

ÜHES grupi tütarettevõttes töötab ka tütar Maria. Kui Heiti langetab otsuseid peamiselt kõhutunde põhjal, siis tütar Maria tõestab asjad enne ära ja alles siis otsustab.

HÄÄLE sõnul on neil tütreaga väga hea koostöö, kuigi tütar esialgu isa ettevõttesse tulla ei tahtnud – tahtis enne midagi muud teha ja näha. Samuti on Heiti väga rahul sellega, et vend grupiga ühines. Ka Marti soovis ennast enne maailmale tõestada, et ei jääks suure ja võimsa venna varju.

aja. “Mängin ka tennist, kuid sel ajal, kui ma tennisepalle kokku korjan, uitab mõte juba tööasjade juures. Hobustega seda endale lubada ei saa,” räägib Hääl. “Nad on lihtsalt ühed imelised loomad.”

Nõmme poiss Hääl sattus hobuste juurde juhuslikult. Kogu hobusekasvatuse tarkuse on ta raamatutest omandanud ja nüüd tegeleb ka tõuaretusega. “Hiljuti sündis üks varss juurde! Uurid raamatust, milline täkk su märkele sobib. Üritan iga aasta paar varsa tekitada, kuid hobuste puhul selgub lõplik tõde alles siis, kui nad on 8aastased,” jagab Hääl asjaarmastajast hobuseettevõtja tarkusi. Hobuste teema sütitab teda korralikult.

Hääl teine armastus on meri. Selle tarbeks on tal ettevõtte Käsma Laevaomanikud OÜ, kus hoiul tema paadid. Suvi on Eestis Hääl lemmikaeg ja siis kipub ta Käsma kanti. “Käsma külas asutati Eesti esimene kõrgem mereharidusasutus, Käsma merekool. Küla oli Guinnessi rekordiraamatus, sest omal ajal oli seal kaugsõidukapteneid rohkem kui suitse,” räägib Hääl. Kuid praegu on Käsma teised lood. Kohalikke kalamehi veidi ikka on, kuid Hääl on mõte Käsma uue sadama ehitada ning merekülale elu sisse puhuda. Veel pole ta kohaliku omavalitsusega ühist keelt leidnud, kuid arvata võib, et Hääl ideest nii kergelt ei loobu.

Lisaks Eesti vetele on Hääl kündnud laineid ka Jaan Tätte ja Marko Matvere maailmareisi purjetapil. Kuid seal ta üle kahe nädala vastu ei pidanud, sest laevas loksudes tuli palju häid mõtteid, mida tuli maismaal kiirelt teostama hakata.

Õpetajate poolest ettevõtjaks. Õpetajate peres kasvanud Heiti oli juba lapsena tegus – Nõmme kodumaja nõudis tööd. Talle meeldis isaga garaažis no kitseda. “Isa õpetas mind sporti väärtustama. Vaatan praegugi tema poole alt üles,” märgib Hääl, kelle isa on 70+ korvpallimeeskonnaga mitu korda maailmameistriks tulnud. Hääl hinnangul ei ole tänapäeval ettevõtjatele nii kõrget iga enam an-

tud – eriti, kui oma asja hingega aetakse. Stress ja pinged nõuavad oma.

Esimesed töökogemused sai Hääl üliõpilaste ehitusmalevast. Pärast TPI (Tallinna Polütehniline Instituut, tehnikaülikooli eelkäija) lõpetamist suunati ta Harju KEKi sanitaartehniliste tööde valitsusse töödejuhatajaks. Kui 1989. aastal lubati kooperative, tegi ka Hääl oma kooperative. Alustas sõiduatode järeelhaagiste tootmisega.

Riisalu töi kütuse juurde. 1993. aastal kutsus Aivar Riisalu Hääl kütuseärisesse. Meeste teed on nüüd lahku läinud, kuid Hääl kasvatas üles rea ettevõtteid, mis koondas hiljuti Alexela Grupi alla.

“Olen tegelikult isehakanud ettevõtja, ma ei tea ettevõtlusest midagi. Olen hariduselt santehnik – peaksin aitama, kui kellelgi vets ei tööta,” naljatab Hääl ja lisab, et inimestel jääb teinekord puudu julgusest, et teha oma firma või tulla välja uue ideega.

“Inimene on loomult laisk. Ettevõtjaks hakkamine on elatise teenimiseks kõige raskem viis,” leiab Hääl ja lisab, et kui risk õigustab, on see kindlasti ka kõige produktiivsem viis.

Ka Hääl on karne kogemusi olnud, näiteks siis, kui pronksiöö tulemusena Vene transiit ära kukkus. Ebaõnnestumisi trotsib ta aga pigem enese sees, kui et kallaks kõik kellegi teise kaela.

Hääl peetakse jõuliseks, sihikindlaks ja kohati hullude ideedega inimeseks. Tema kohta on enamasti alati midagi öelda. Ta torkab silma. Kas siis

”Olen tegelikult isehakanud ettevõtja, ma ei tea ettevõtlusest midagi. Olen hariduselt santehnik -peaksin aitama, kui kellelgi vets ei tööta.

Heiti Hääl
FOTO: VEIKO TÖKMAN

Ä Kommenteaar
Raha pole pähe lõõnud

MEELIS PRESS
sõber, arhitekt

Heitil on hull energia ja tohutu hingesoojus. Äärmiselt positiivne inimene. Ta rügab rohkem teiste kui enda nimel. Ta pole meeletu tarbija ja see eristab teda tavalisest kapitalistist, talle pole raha pähe lõõnud. Ta on tohutu dünamo, kes ei soovi raugeda. Ärkab vara ja paneb õhtuni välja. Praegu me ehitame purjekat ja läheme sügisel koos purjetama. Tema puhkamised mööduvad tihti töö tähe all. Meil on sõpruskonnas komme, et teeme üksteisele ümmargusemaks tähtpäevaks kingiks näitemänge. Tema sünnipäeval oli hiljuti kabaree-teemaline näitemäng.

Heiti tohutu energia väsitab teinekord ka teda ennast. Ümbermaailmareisid kukuvad välja sellised, et kui tal on palju vaba aega, siis ta genereerib veel tuhat mõtet ja tööd juurde. Tema jaoks on nädal väga pikk puhkus, tal on pea nii häid mõtteid täis, et rohkem ta vastu ei pea.

Ta on tank

AIVAR RIISALU
endine äripartner

Ta on tank, kes läheb jõuliselt läbi elu. Kuna ta läheb liiga jõuliselt, kipub jääma ka palju laipu. Ma ei tahaks seda tegelikult kommenteerida. Ta on hetkel nii tegija, mis ma siin ikka. Praegu me ei suhtle. Sünnipäeval käisin, imestasingi, et mind sinna kutsuti. Mõne sõna seal vahetasime, aga seal oli üle 200 külalise, tal oli tegemist.

Heiti suurimaks puuduseks on abivalmidus

MARTI HÄÄL
vend ja äripartner

Ta suudab mõelda suurelt, isegi nii suurelt, et kohati inimesed ei saa aru, kas ta teeb nalja või mitte. Temas on suur emotsionaalne kirk midagi ära teha ja ta on võimetu ühel kohal tegevuseta istuma. See iseloomustab teda nii inimese kui ka ettevõtjana. Ettevõtja elu seisnebki tema hinnangul selles, et tuleb võtta piisavalt asju ette, et õnnestumisi oleks mahult rohkem kui ebaõnnestumisi. Ta on rahutu hing.

Heiti on ise öelnud, et ta pole kindlasti nii sitt mees, et tal vaenlasi poleks. Huvide ristumisel on ta alati üritanud kompromissile jõuda ja usun, et selles suhtes pole kellelgi talle midagi ette heita.

Kui asjad ei suju, siis ta põleb selle pigem sisemiselt läbi. On vähe inimesi, kellega ta muret jagab ja koos mõtleb. Mul on hea meel ja õnn olla üks nendest. Kuid ka selles situatsioonis ta ei lange masendusse, vaid tal säilib piisav töövõime, et leida lahendus. Tema üks puudusi, kui nii võib öelda, on ehk abivalmidus, mille pärast ta on kindlasti elus ka palju lõivu maksnud.

Eks mina jään alati tema väikevennaks, aga mind see ei häiri. Arvan, et meie vanusevahe ja erinev elukogemus täiendavad teineteist.

kasvu, fantaasiarikaste ideede või huumorimeelega. Pole küsimust, millele ta vastata ei oskaks. Isegi kui ei taha rääkida, oskab ta elegantse huumori abil välja keerutada. Ta räägib ja laseb rääkida, kuid samas hoiab kontrolli.

Hääl nimetab ennast vestluse ajal paar korda kontrollifriigiks, kes langetab otsuseid vastavalt kohutundele. Samas ei kuulu ta enda sõnul ettevõtjate hulka, kes tahaks palehigis igavesti tööd teha. “Tahaksin lähema aasta-paari jooksul saavutada selle, et vabastan ennast kõigi ettevõtete tegevjuhtimisest,” lausub Hääl, kes eelistaks olla rohkem mõtleja ja strateegia kujundaja.

“Ilmas on nii palju ilusaid kohti, mida tahaks näha! Tahaksin merel purjetada,” lausub Hääl merkaru kombel silmi kissitades ja pilku kaugusse suunates. Tegelikult, nagu arvata, on tal plaan olemas. Tal on alati plaan. Nimelt osaleb ta koos abi-kaasa Reedaga üle Atlandi võidusõidul.

“Ma ei saa aru inimestest, kes ostavad Vahemere äärde või Hispaaniasse maja. Maja on kohustus,” ütleb ta. “Kogu aeg vasardab kuklas, et kurat, ma olen seal Hispaanias ainult ühe nädala olnud! Maa-ilm on ägedaid kohti nii palju. Nii-öelda ujuv suvila saab olla ükskõik millise ookeani ääres,” räägib Hääl vaimustunult.

Oma vara ja saavutustega Hääl avalikkuse ees ei eputa. Seltskonnauiritustel ega meedias teda naljalt ei kohta. “Ahvi tunnevad kõik, kuid ahv ei tunne kedagi,” ütleb Hääl ja rüütab sõõmu kohvi.

Ä Mis on mis
Alexela Group OÜ

omanikud, %

HEITI HÄÄL	36,92
Igor Bidilo	36,42
Evgeny Bidilo	7,43
Marti Hääl	5,96
Aarto Eipre	5,94
Vladimir Anisimov	0,08
Alexander Grigorjev	4,93
Gennady Gritsun	0,35
Dmitry Kiselev	0,05
Ain Kuusik	0,53
Juhan-Lauri Parmas	0,65
Ilja Trahtman	0,75

Alexela Groupi kuuluvad ettevõtted, osaluse %

Alexela Energia AS	100
Baltic Exchange OÜ	50
Bestnet AS	77,18
OmaKoduMaja AS	100
Pakrineeme Sadama OÜ	50
Paldiski Arendamise AS	85
Terminali Partnerite OÜ	11,23
United Air OÜ	100

ALLIKAS: ÄRIREGISTER, HEITI HÄÄL

Hääl praakis Alexelast armukadeduse välja

Heiti Hääl teatas hiljuti, et koondab kõik oma ettevõtted Alexela Groupi alla. Tõukeks oli ajakirjanduses ja poliitringkondades keerelnud jutt, et omanike taust on segane. Lisaks on lihtsam end jagada ettevõtete vahel, kui neid on vähem.

“Ajakirjanduse ja poliitikutest suust oli palju kuulda, et Alexela kamp on segase taustaga – mis puudutab omanikeriingi siis. Mõtlesime, et kui see kõiki nii väga häirib, teeme siis struktuuri lihtsamaks,” seletas Hääl ja lisas, et enam läbipaistvamaks pole struktuuri võimalik teha.

Eesti maksusüsteem ei soodusta Hääle sõnul eraisikuna investeerimist, tulumaksusüsteem on selline, et parem on hoida raha ettevõttes. “Kuna ma veel pensionile minna ei plaani, siis pole me dividendide maksimisega

Alexelas ka liiga silma paistnud. Pigem tahame investeerida, majandust edendada. Pangaintressid jäävad pika puuga alla inflatsioonile, raha pangas hoidmine ei ole just väga mõistlik tegevus,” kommenteeris Hääl.

Tema sõnul olid koondumisel ka inimlikud põhjused. “Meil on ajalooliselt olnud palju äripartnereid eri ärides. Eks see muutus ajalisel koormavaks,” märkis Hääl ja lisas, et iga suhe, olgu äris või eraelus, nõuab aega, ning erimeelsuste vältimiseks peab see olema kvaliteetne. “Kui partnereid on mitu, tekib armukadedusega sarnane asi,” räägib Hääl.

Hääl pole enda sõnul börsile investeerija. “Otsin Tallinna Vee aktsiaid pärast seda, kui naine ja tütar ei tulnud enam duši alt välja ja mina pidin veearveid maksma,” naerab Hääl.

”Ta on tank, kes läheb jõuliselt läbi elu. Kuna ta läheb liiga jõuliselt, kipub jääma ka palju laipu. endine äripartner Aivar Riisalu

Looduskaitsjad tõstsid pead

Eestimaa Looduse Fond vaidlustas kohtus Paldiski linnavolikogu otsuse, millega kehtestati Alexela teemaplaneering LNG-terminali rajamiseks. "Meie oleme seal kolmas isik. Jaanipäevaks peaks esimese astme otsus tulema. Aga kohus on keeldunud esmasest õiguskaitsest ehk volikogu otsus ja planeering on endiselt jõus ning kõiki menetlustoiminguid terminali ehitusloani jõudmiseks saame edasi viia. Midagi selle taga ei seisa," ütleb Hääl.

Eestimaa Looduse Fondi juhatuse esimehe Silvia Lotmani sõnul leiavad nemad, et Natura 2000 alal, kus on palju loodusväärtusi, sealhulgas merelindude liike, kaitsealuseid taimeliike ja loomade elupaiku, ei ole selline tööstusrajatis võimalik.

ETTEVÕTJA Heiti Hääl ning tema äripartnerid Marti Hääl ja Igor Bidilo ei kahtle, et parim koht LNG-terminalile Soome lahe kaldal on Paldiskis.

FOTO: ANDRAS KRALLA

PERSOON

LNG-terminal: venima jäänud trikoovoor

KAISA GABRAL
kaisa.gabral@aripaev.ee

Alexela Grupi suuromaniku Heiti Hääle suurim projekt on praegu LNG-terminali rajamine. Selleks, et LNG-terminal jõuaks Euroopa Liidu rahastamise esimesse vooru, tuleks otsus asukoha suhtes langetada kohe. Hiljemalt sügiseks. Ometi pole naabrid Eesti ja Soome suutnud kokku leppida ja nüüd on appi kutsutud Euroopa Komisjon, kes peab langetama otsuse, kummale kaldale terminal tuleb.

Millal Euroopa Komisjon otsuse teeb, ei tea aga veel keegi. Samuti on veidi segane, kas n-ö trikoovoorus osalevad Soome Inkoo sadam ja Paldiski või on lõppvoor kaasaatud ka Muuga projekt.

Heiti Hääle sõnul on pragmaatiliselt vaadates LNG-projektile parim asukoht Paldiski. Eestis üritati alguses ühe projekti asemel arendada korraga kolme LNG-projekti ja see andis Soome riigile edumaa. "Eesti riigil tekkis kindel positsioon veebruari alguses, pärast mida on majandusministeerium ja selle energeetikaosakond – müts maha! – Brüsselis hästi asju ajanud," tunnustab Hääl. "Nendes koridorides pole meil, ettevõtjatel, väga midagi teha. Soomlastega ei saa keegi teine peale riigi ju kokku leppida."

Raha on juba kulutatud. Lisaks ajale on Alexelal Paldiski terminaliprojektile kulunud ligi 5 miljonit eurot. "Väikeettevõtjale on see suur raha. Kui me 2008. aasta sügisel alustasime, oli Eestis LNG-terminalist teadjate hulk väike. Ettevõtja edu üks saladusi on olla ajast ees ja mõelda asjadele, mis tulevad mingi aja pärast," räägib Hääl, miks ta LNG-projekti ette võttis. "Kui oleksin 2008. aastal teadnud, kui poliitiliseks see asi läheb, poleks ma seda elu sees tegema hakanud," räägib Hääl.

Terminaliprojekti alustas ta lootusega, et projekteerimisele kulub paar aastat ja ehk 5 miljonit krooni. Nüüdseks on möödas viis aastat ning raha kulunud peaaegu viisteist korda rohkem. "Ja palju on kulunud aega selgitamisele, et ma pole kammel...", ohkab Hääl.

„Kui oleksin 2008. aastal teadnud, kui poliitiliseks see asi läheb, poleks ma seda elu sees tegema hakanud. Heiti Hääl

Kui pikka aega oli riik LNG-projekti teemal vait, siis viimastel kuudel on poliitikutud tublid olnud, tunnustab Hää.

Majandusminister Juhan Parts on hiljuti mõista andnud, et Eesti eelistab Paldiski projekti. Samuti märkis Parts, et kui vaadata äriplaani, erainvestorite valmidust investeerida ja kiirust, siis on samuti kaalukauss Paldiski kasuks. Partsi sõnul tuleb vaadata projekti nii, et see tuleb regioonile tervikuna kasuks, kuid samas tõdes ta, et loomulikult on Eesti huvitatud sellest, et terminal tuleks pigem Eesti kui Soome poolele. “Kas selles on mingit kahtlust seni olnud üldse või?” küsis Parts ja lisas, et praegu oodatakse sõltumatu komisjoni otsust ning veel on vara öelda, millal see otsus saabub. Kuid samas lisas ta, et ollakse huvitatud sellest, et otsus tehakse nii, et see jõuaks ka veel ELi rahastamise esimesse vooru.

Barroso nõustus vahemeheks hakkama. Ka peaminister Andrus Ansip on tegudele asunud. Ansip kohtus 23. mail Brüsselis Euroopa Komisjoni presidendi José Manuel Barrosoga ja kõne all oli regionaalse vedelgaasiterminali asukoht. Barroso nõustus erapooletu hindaja rolli võtma, kuna nii Eesti kui ka Soome valitsus lubasid selle hinnangu tulemusi aktsepteerida.

Kui seni põrgatati palli ühelt lahekaldalt teisele, siis nüüd oodatakse kolmanda osapoole otsust. Hää

märgib, et see on praegu asjade parim lahendus. Kuid kui otsusele kiiresti ei jõuta, pole tema sõnul välistatud ka see, et jäädakse raharongist lihtsalt maha.

“Seis on endiselt ebaselge. Soomlastel pole praegu nii suurt vajadust kokku leppida, neil on veel 10 aastat aega,” selgitab Hää. “Praegu võivad nad endale lubada, et annavad alla ja ütlevad meile, et võtke teie, eestlased, ja tehke. Erinevalt meist või lätlastest või leedukatest on soomlastel garanteeritud gaasitarneleping järgneva 12 aastaks – ja meist oluliselt soodsamatel tingimustel,” lisab Hää.

Hääle sõnul ei suuda LNG võistelda hinnaga, millega soomlased praegu Venemaalt gaasi ostavad. “Loomulikult keegi püssi põõsasse ei viska, aga tõenäosus, et otsust sel suvel ei sünni, on i

23.05

kohtus peaminister Andrus Ansip Brüsselis Euroopa Komisjoni presidendi José Manuel Barrosoga ja arutas terminali asukohta.

tema hinnangul pigem poliitiline. “Soome põhiargument on nende turg, mis tarbib gaasi neli viis korda enam kui meie oma. Ja teine argument on see, et nemad on Euroopa Liidus netomaksjad, aga meie oleme netosaajad, seega võiksid nemad ka midagi saada.”

Hääle sõnul aga ei peaks kumbki soomlaste argument üles kaaluma seda, et terminal lahe põhjakaldal oleks oluliselt kallim ja meresõiduohutuse seisukohast kirjeldamatult ohtlikum.

Kui peaks tõesti juhtuma, et Eesti-Soome regionaalset terminali ei tulegi, on Hääle sõnul teise variandina võimalik ehitada ka viis korda väiksem terminal, mis rahuldaks vaid Eesti vajadusi.

“Selle oleme nõus peaaegu ja valmis tegema oma äririski peal. Olen veendunud, et gaasil on energiakandjana suur tulevik. Seda eriti tingimustes, kus heitmekvoodid muutuvad järjest kallimaks – gaas aga on väga puhas energiakandja,” räägib Hää, kelle sõnul võiks Eesti oluliselt suurema osa elektrienergiast toota gaasist. Põlevkivi aga visata ahju vaid siis, kui maailmas asjad pingeliseks keeravad.

Efektiivne oleks kogu kaevandatav põlevkivi pressida õliks, see maha müüa ja osta sisse gaasi, leiab Hää. “Sinna vahele jääb õige mitu miljonit positiivset väliskaubandusbilanssi, ehk me saame õlist nii palju rohkem raha, kui on vaja kulutada gaasistuks, et seesama elekter toota. Stabiilse maailma tingimustes tuleks elada nii,” õpetab Hää ja lisab, et järgmise sammuna võiks gaas liikuda ka transpordisektoris, alustades rongidest ja veoautodest ning tõmmates kaasa sõidua autod. “Minu auto sõidab gaasiga. Gaas on 40% odavam kui bensiin või diislikütus. Arvan, et elu s

Ä Taust

Heiti Hääle viis argumenti, miks on Paldiski parim asukoht LNG-terminali jaoks

1. GAASITARNE JULGE-OLEK. Alternatiivne variant annab trumbi lepinguläbirääkimistel gaasitar

2. KIIRE PIIRKONDLIK LAHENDUS. Kogu projek

3. EHITUSHIND. Seda peab vaatama komplektis vajalike toruühendustega: Eesti-Soome me

4. OHUTUS. Veeldatud gaasi pole võimalik tikust põlema panna. Vaid siis, kui jahutussüsteemid üles ütlevad, võib LNG pommiks muutuda. Kuid kogu 50aastase kasutusajaloo jooksul pole LNG ühtegi plahvatust põhjustanud.

5. MERESÕIDUOHUTUS. Laevatee Soome In

Ä Kommentaar

Eesmärk murda gaasimonopol

ANDO LEPPIMAN
majandusminist

Eesti ja Soome on viimane pool aastat Euroopa Komisjoni soovil aktiivselt tegutsenud, et leida kolmest variantist parim. Eelkõige on projek

Elering jätkab Muuga projektiga

TAAVI VESKIMÄGI
Eleringi juht

Elering jätkab koos Vopaki ja Tallinna Sadamaga Muuga projekti. Projekt on luba

EESTI Loto juhtaja Heiki Kranich müüs oma LNG-ettevõtte aktsiad maha. FOTO: ANDRES HAABU

Kranich müüs osaluse

LNG-terminali rajamisega tegelenud praegune Eesti Loto juhataja Heiki Kranich müüs hiljuti oma ettevõtte LNG Estonia aktsiad MANE Capitalile.

“See vastab tõele, jah, see oli formaalsus. Aktiaseltsi omamine selle projekti puhul pole oluline,” kinnitas Kranich. Samas ei soovinud ta hinda öelda. “Tehtud uuringud kuuluvad minu ettevõttele. AS LNG Estonia on lihtsalt äriühinguna keha, mis antud olukorras ei oma mingit tähtsust,” märkis Kranich. LNG Estonia kuulus maadevahetamise skandaali ajal kuulsaks saanud Kranichi firmale Heinich.

Uue omaniku MANE Capitali tegevusalaks on märgitud finantsteenuste osutamise. Ettevõtte taga on Imre Noorikas, kes on ka seotud maksunõustamise ja raamatupidamiset

Heiti Hää

LNG Estonia on 2007. aastal loodud ettevõte, mis loodi regionaalse LNG-terminali rajamiseks. Alguses oli projektis 40 protsendiga sees ka Kristel ja Andres Sarri

Kas vastab tõele, et ostsite LNG Estonia aktsiad? Jah, vastab tõele.

Miks Te need aktsiad ostsite, milline on edasine plaan? Ma praegu hea meelega ei kommenteeriks. Mul ei ole kahjuks aega.

Kas Te ostsite LNG Estonia nime pärast või on Teil plaanis seda projekti kuidagi teisiti edasi arendada? Ei ole.

Millal Teil on aega täpsemalt rääkida? Ma ei oska öelda, täna kindlasti mitte. Kuid ega mul selliseid suuri ambitsioonikaid plaane ei ole.

Tegemist ei ole ju ettevõtte likvideerimisega, tegemist on ikka mingi muu plaaniga? Aga räägime teinekord, ma tõesti praegu ei saa rääkida.

EILE remonditud Männiku tee avanud linnapea Edgar Savisaar eskortiti pärast kiiresti autosse, et ajakirjanik ei saaks talle küsimusi esitada. KAADRID VIDEOST

MEEDIASUHTLUS

Savisaarele korraldati põgenemine. Taustajõud märkasid Äripäeva

KOIT BRINKMANN, VEIKO TÖKMAN
koit.brinkmann@aripaev.ee, veiko.tokman@aripaev.ee

Nähes remonditud Männiku tee avamisüritusel Äripäeva, organiseerisid Edgar Savisaare taustajõud linnapea kiire eskortimise autosse ning üks tumedas riietuses näiliselt juhuslikult üritusel viibinud meesterahvas püüdis kuni füüsilise kontaktini takistada Savisaarele küsimuste esitamist.

Eile ennelõunal kogunesid Tallinna piiril Männiku teel asuvasse linnaliinibusside lõpp-peatusesse tähtsad tegelased. Vihmahoogudega ilma trotsivad teiste seas Tallinna abilinnapea Kalle Klandorf, kommunaalmeti juhataja Ain Valdmann ja Saku vallavanem Kuno Rooba. Koos ajakirjanikega on kokku tulnud paarkümmend inimest.

Kuid Lemminkäinen Eesti renoveeritud Männiku tee avamise üritus ei saa veel alata, sest oodatakse Tallinna linnapead Edgar Savisaart.

Ootame ka meie, kuna soovime Savisaarelt saada kommentaari endiste keskerakondlastest linnaametnike Ivo Parbuse ja Elmar Sepa suhtes jõustunud kohtuotsuse kohta ning küsida, miks soovib linnavalitsus nendest korruptantidest kirjutatud Äripäeva laimu eest kohtusse kaevata. Linnavalitsus eesotsas Savisaarega soovib Äripäevalt kohtu kaudu välja mõista 200 000 eurot.

Kell on mõni minut üksteist läbi ning sealt ta saabub! Linnapea suur musta värvi Mercedes keerab parklasse, autost väljuvad Savisaar ja tema alaline nõunikust saatja Monika Batrakova. Äripäeva kohaloleku fikseerinud abilinnapea Klandorf räägib Savisaarele kohe midagi. Ja nüüd võibki renoveeritud teelõigu avamisüritus alata.

Savisaar peab kõnet. Samal ajal juhatab Klandorf tagaridades juba linnapea evakueerimiseks vägesid. Kõigepealt sosistab ta pikalt Batrakovaga, ise aeg-ajalt silmanurgast meie poole pilke heites.

Klandorfi ära kuulnud Batrakova suundub

Ä Taust Esitamata jäänud küsimused

MILLIST vastutust Te Ivo Parbuse ja Elmar Sepa kohtuotsuse valguses endal näete?

MIKS Te ei ole nende kuritegeliku tegevuse eest vabandanud?

MIDA olete linnapeana teinud korruptiooni väljajuurimiseks Tallinnas?

MIKS lubas linnavalitsus Äripäeva laimu eest kohtusse kaevata?

„Käime kohtus ära, maksate meile 200 000, pärast seda kommenteerime.“

Tallinna linnaape Edgar Savisaar

seejärel Savisaare auto juures seisva tätoveeritud käsivartega autojuhi juurde ning annab instruksioonid edasi.

Meie ootame Savisaart tema auto ees, sest saabudes läks ta auto nina eest. See on otsuse tee ning tundub loogilisena, et seda kasutab Savisaar ka tagasi autosse minekul. Kuid nii ei lähe.

Kohe, kui lint on läbi lõigatud, liiguvad Klandorf ja Batrakova Savisaare juurde ja saadavad teda auto poole. Minnakse suurema ringiga hoopis auto tagant. Samal ajal on autojuht juba autosse istunud ja mootori käivitunud.

Hakkame Savisaare poole minema, kui pealtnäha juhuslikult meie juurde ilmunud tumedas riietuses meesterahvas püüab meie liikumist takistada. Kogen esmakordselt ajakirjanikutöös, kuidas kuni füüsiliste kontaktideni takistatakse organiseeritud ajakirjanikul Eesti ühele tipp-poliitikule küsimusi esitamast.

Sellest hoolimata saan Savisaarelt küsida, kuidas ta kommenteerib Parbuse ja Sepa suhtes jõustunud kohtuotsust.

“Käime kohtus ära, maksate meile 200 000, pärast seda kommenteerime,” sõnab Savisaar autosse istudes, misjärel lükkab Klandorf autoukse jõuga vastu ajakirjaniku õlga. Teisel katsel saadakse autouks siiski kinni ning Savisaare käsu “sõidame” peale võtab auto kohalt.

“Ärge nähke vaeva,” ütleb Klandorf veel meile ja kõnnib, käed taskus, eemale. Päril perfektselt tema evakueerimisplaan seekord ei õnnestunud.

Ä Vaata veebist

Video “Savisaare evakueerimine”
WWW.ARIPAEV.EE

Tallinna linnavalitsuse rahanõudel ei ole alust. Hagi esitamise aeg pole teada

KADRI PÖLENDIK
kadri.polendik@aripaev.ee

Tallinna linnavalitsus plaanib oma hagi Äripäeva vastu nõuda rahalist hüvitist 200 000 eurot, kuid seaduse järgi ei saa linn mittevaralise kahju hüvitamist nõuda.

“Riigil nii või teisiti ei saa olla au ega väärikust, mida saaks riivata, omavalitsusel samuti mitte,” selgitas advokaadibüroo Tamme Otsmann Ruus Vabamets vandeadvokaadi vanemabi Karmen Turk. Võlaõigusseadusele, mis sellist kahjuhüvitamist sätestab, viitas ka Concordia advokaadibüroo partner Jaanus Mägi. “Kui võlaõigusseadus räägib mittevaralisest kahjust, siis tuleks küsida, milline füüsiline ja hingeline valu ning kannatused on juriidilisel isikul, kuidas need väljenduvad,” ütles ta.

Hagi esitamisest esmaspäeval avalikkust teavitatud Tallinna linnavalitsuse avalike suhete direktor Ain Saarna ei osanud hagi sisu kommenteerida ja märkis, et selle koostamisega tegeleb praegu linna õigusteenistus. Samuti ei osanud ta öelda, millal hagi esitatakse. “Enne kui hagi koos ei

KADRI PÖLENDIK
kadri.polendik@aripaev.ee

ole, ei oska mina ega teised seda kommenteerida,” sõnas ta.

Turk selgitas, et rahalist nõuet saab esitada vaid füüsiline isik, seega oleks mõeldav, kui hagi esitaksid Äripäeva artiklist end riivatuna tundnud inimesed, mitte linnavalitsus kui institutsioon. Samas kehtib poliitikutel kui avaliku elu tegelaste puhul talumiskohustus. “Avaliku elu

tegelasel on au teotamise piirid oluliselt laiemad kui tavainimesel. Olles näiteks riigikogu liige, kes seisab näiteks mingi seaduseelnõu eest, on sel liikmel väga keeruline pärast öelda, et meedia laimas mind sellega seoses, sest ta võtab endale nii suure talumiskohustuse, et ta peabki põhimõtteliselt kõike taluma, mida öeldakse,” selgitas Turk.

ÄRIPÄEV kirjutas eelmisel reedel, et pistisevõtmises süüdi mõistetud endine linnaametnik Ivo Parbus tegutses linnajuhtide teadmisel.

Eesti autoostul esirinnas

Eesti asub kindlalt Euroopa automüüjate esirinnas ning liisinguga soetatud auto liikide lõikes on jõudsalt kasvanud linnamaasturite osakaal, vahendab Swedbank.

Swedbanki statistika põhjal kasvas aasta esimese kolme kuuga eraisikute sõiduautode soetamine liisinguga 21% võrra.

ARIPA.EE

PANGANDUS

Eesti Pank sulgeb oma maksesüsteemi ESTA

Eesti Pank sulgeb tuleva aasta jaanuari lõpus pankadevaheliste jaemaksete süsteemi ESTA. Tõenäoliselt toob see pangaklientidele kaasa maksete aeglasema liikumise pankade vahel, märkis keskpank oma pressiteates. “Kommertspangad on otsustanud kasutada järgmisest aastast pankadevahelisteks jaemakseteks soodsamaid lahendusi, kui keskpank pakkus,” ütles Eesti Panga asepresident Madis Müller. ESTA kaudu tehakse praegu päevas keskmiselt 100 000 makset kokku umbes 125 miljoni euro väärtuses.

KALAPÜÜK

Eestlased ostavad Leedu kalalaevu

Eesti kalapüügifirmad kasutavad ära segadust Leedu kalapüügisektoris ja suurendavad oma kalapüügikvoote Leedu kalalaevade ostmise teel, vahendas Delfi Leedu ajalehte Lietuvos Zinios. Eesti firmad Ramsun ja Monistico asutasid hiljuti Klaipėdas oma tütarfirmad, mille abil on juba ostetud neli Leedu kalalaeva.

Kagu-Eesti suurim kaubanduskeskus

Kooli 6 Võru

VABAD ÜÜRIPINNAD

II korrus
B7A, suurus 154 m²
B6, suurus 419,7 m²
B2 suurus 294,2 m²
(B2 üüripinda on võimalik üürida koos sisustusega või ilma)
III korrus
büroopind C4 suurus 77,1 m²

Üüriinfo:

Tel. 503 1557

marge@semuehitus.ee

www.kagukeskus.ee

TERVE MAJA

Looduslike ehitusmaterjalide kasutamise trend suurobjektidel jõuab tasapisi ka Eestisse

Looduslike ehitus- ja siseviimistlusmaterjalide müüja Tervemaja OÜ juhi Peeter Lossmanni hinnangul on Eestis hakatud eramute kõrval järjest enam hindama ökomaterjalidest lasteasutusi ja kontorihooned. Looduslikult ehitamise miinus on aga endiselt omanike teadmatus ja ehitajate väike kogemus osata valida ehitusbioloogiliselt kontrollitud üldehitusmaterjale, mis omavad inimesele ohutu toote tunnistust.

“Looduslike ökomaterjale ei eelista enam ammu ainult erakliendid, vaid edukalt kasutatakse neid ka suurtel objektidel, nagu lasteaiad, koolid, satooriumid, korterelamud ja kontorihooned,” ütleb Lossmann ja lisab, et kahjuks pole aga omanikud ega ehitajad sageli looduslike ehitusmaterjalide taustaga kursis.

Üks suuremaid vigu, mida looduslike ehitusmaterjalide valimisel tehakse, on pealiskaudsus ning sõnade “looduslik” ja “öko” ilustamine.

“Looduslik materjal ei tähenda automaatselt seda, et kogu materjal alates tootmisest kuni koostiseni on puhtast loodusest ja edaspidiste mõjudeta inimestele, kes nende läheduses pidevalt viibivad,” hoiatab Tervemaja OÜ juht. “Kui on soov ra-

jada eluterve keskkond, on oluline uurida materjalide koostist, küsida tootjatelt või müüjatelt sertifikaate ning tunnistust, et need on inimestele täiesti ohutud.”

Ökoloogilise ehituse eesmärk on luua tervisliku sisekliimaga hoone, kusjuures ehitus peab lähtuma inimesest nii ehitusfaasis kui ka hilisemal kasutamisel. Usaldusväärne ehitusmaterjalitootja omab vastavaid dokumente ja sellekohane märkis on üldjuhul trükitud pakendile. Peale toote füüsikaliste omaduste peab see olema inimsõbralik ehk tervisele ohutu, mis on samuti kontrollitav.

“Kahjuks kiidetakse enamikus tootereklaamides lihtsalt toote omadusi, ent pole ühtegi viidet mõjust inimese tervisele,” nendib Lossmann.

TERVISLIKU MAJA EHITAMINE ON PÜSIV INVESTEERING

Kuna inimesed veedavad valdava osa oma ajast siseruumides, sõltub ehitusmaterjalide valikust meie elukeskkond. Ehitus on keerukas süsteem, mis peab tagama eluks vajaliku stabiilsuse ja tervisliku elukeskkonna.

Lossmann märgib, et kuigi looduslikud materjalid on mõnevõrra kallimad Eestis levinud masstoodangust, on nende kasutegur tervisliku ja hea sisekliima näol lõpptulemusena oluliselt suurem. “Tänapäeva ehituses on palju intelligentseid, tervislikke ja energiasäästlikke lahendusi alates puitkiudplaatidest, teipidest ja auru- tõketest kuni soojustuse ja poorbetoonini. Vaja on hakata neid lihtsalt teadlikult kasutama ja muutma oma väärtushinnanguid. Ehituses pole la-

hendamataid olukordi, vaid on vähenenud teadlikkust.”

Ta lisab, et tervislikud lahendused on investeering tulevikku. Need ei kao väärtust nagu kallite autode või riiete ost.

Tervemaja OÜ esindab ainult selliseid kaubamärke, mis on Lääne-Euroopa instituutide tunnustuse võitnud tänu looduslikele toorainetele ja mitmekülgsel materjalide kasutamisele.

MAJA - SA HARAKA KODU

WWW.TERVEMAJA.EE

**JUURDE-
EHITUSSE** on kavandatud kolme saaliga kobarkino, kus hakkab tegutsema Silver Screen Cinemas kaubamärgi all tegutsev New Europe Cinemas. FOTO: PK ARENDUS

ETTEVÕTLUS

Pärnu Keskuse laiendus on alanud.

Tuleb kinoga meelelahutuskeskus

Ä ALYONA STADNIK
alyona.stadnik@aripaev.ee

Mullu Nordeconi juhatuselt välja astunud ja uue ettevõtte Ehitustrust LE OÜ asutanud ärimedid asuvad laiendama Pärnu Keskust. Juurdeehitusele kulub rohkem kui 6 miljonit eurot. Keskuse juurdeehitus algas märtsis ning peaks valmis saama järgmise aasta maiks.

Pärnu Keskuse juurdeehituse hange on kestnud poolteist aastat. Oma pakkumise esitas neli ettevõtet. "Nii pikalt ei ole ühe objekti pakkumisprotsess minu rohkem kui 15 aastase kogemuse jooksul veel kestnud," tunnistas hanke võitnud Ehitustrust LE OÜ juhatusel Kaido Somelar.

Tema sõnul tegi ettevõtte võidu nimel kaua intensiivset tööd, mis nüüd lõpuks vilja kannab. Läbirääkimisi pidas Ehitustrust tellijaga, PK Arendusega, eelmise aasta oktoobrist.

Kokkulepe venis hinna pärast. PK Arendus OÜ juhatusel Kaido Somelar ütles, et laienemine peab keskuse toimivaks muutma. Ta tunnistas, et praegu on keskus justkui pooleli jäänud projekt, mis ei ole esialgselt kavandatud mahus realiseeritud ja seetõttu ei funktsioneer. Ta märkis, et hange kestis kaua kahel põhjusel. "Kuna tegu on keerulise ehitusega, ei saanud me hinda, mis meie äriplaani mahuks. Teine põhjus oli lubade ja kooskõlastuste saamine, mis võttis aega rohkem, kui me olime mõelnud."

Ta märkis, et hange kestis kaua kahel põhjusel. "Kuna tegu on keerulise ehitusega, ei saanud me hinda, mis meie äriplaani mahuks. Teine põhjus oli lubade ja kooskõlastuste saamine, mis võttis aega rohkem, kui me olime mõelnud."

6 miljonit eurot kulub Pärnu keskuse juurdeehitusele.

Ta lausus, et möödunud pooleteise aastaga on nad teinud ettevalmistustöid. "Ei ole paigaltstart," märkis Lott.

Ehitustrusti kasuks rääkis kogemus ja hind. Ehitustrusti põhiline eelis oli tellija sõnul see, et nad on PK Arendusega kaua koostööd teinud, alates 2000. aastast. "Teine põhjus oli see, et nad jõudsid lõpuks selle hinnani, mida äriplaan ette nägi," märkis Lott. Lisaks Pärnu Keskuse juurdeehitusele ehitab Ehitustrust PK Arendusele ka Tartus Lõunakeskuse laiendust.

Somelar pidas oma ettevõtte eeliseks tugevaid insenere ja kogunud meeskonda. "Lõpuks suutsime olla ka kõige paindlikumad," ütles ta. "Ettevõtte meeskond on paraja suurusega."

Somelar nimetas plussiks ka seda, et osanikud on paigutanud ettevõttesse piisavalt käibekapitali. "Meie maksetingimused on alltöövõtjatele ja tarnijatele soodsad, mistõttu nad on valmis meile parimaid pakkumisi tegema," märkis ta.

Oligi kavas tegevust laiendada. Ehitustrust liikus Pärnu Keskuse arendusega Tartust välja ja see ongi nende plaan haaret laiendada. "Oleme valmis ka väljapoole Lõuna-Eestit minema. See on aja küsimus," nentis Somelar märtsis. Tema sõnul on Ehitustrustil praegu lisaks Pärnu objektile mitu objekti pakkumisaast, aga neist saab ta täpsemalt rääkida pärast võitmist, märkis ta.

PK Arenduse hinnangul on praegu soodne aeg ehitada. PK Arendusel on laienemisaast kolm objekti, nendest suurem on Narvas asuv Astri keskuse III järgu ehitamine, kus töid teeb Nordecon. See valmib järgmise aasta suveks.

Ä Hea teada Pärnu Keskuse juurdeehitus

PLAANITUD on Laiale tänavale Pärnu Keskuse meelelahutus- ja kaubandushoone. Ühendusgaleriid on Aida 7 ja Lai 5 vahel.

KORDA TEHAKSE Laia tänava äärne kompleksi front, Kontserdimaja suunas avanev väljak. Arendus muudab aktiivseks jalakäijate liikluse Pühavaimu tänava suhtes. Meelelahutuskeskusesse tuleb ka kobarkino.

KAUBANDUSPINDA praegu 6000 ruutmeetrit, pärast laienemist 15 000 ruutmeetrit.

ARHITEKT Ülo Peil.

EHITAB Ehitustrust LE OÜ. Meeskonda kuuluvad inimesed, kes on ehitanud ka Tartu Lõunakeskuse. Ehitustrusti omanikud on Kaido Somelar ja OÜ Avaare Kinnisvara (Martin Sööt, Raul Rebane ja Kalev Kase).

PK ARENDUSE omanikud on Eve Kirs, Jaan Lott, Paul-Thomas Hage, Väino Põllumäe, Ülo Hage ja Lõunakeskus OÜ.

Ä Kommentaar Kaupmehed peavad kliente jagama

KAIDO KRUUSOJA
Port Arturi üks omanikest ja juhatuse liige

Kaubanduskeskused üritavad ikka ennast atraktiivsemaks muuta. Seda ei saa ette heita. Loomulikult on kaubanduskeskustel omavahel konkurents, mõnikord pannakse vastamisi ninad, mõnikord seljad. Me jagame omavahel rentnikke, aga samas konkureerime koos mõne teise linnaosa vastu.

Kas Pärnus on ruumi uutele kaubanduskeskustele? Inimesed peavad ikka kuskil käima ja igal ettevõttel on lootus, et tema kaup ostetakse. Pärnu linna mahuks veel kaubanduskeskusi ja midagi on ka tulemas. See tähendab, et teised kaupmehed peavad hakkama jagama.

Pärnu linnaelanike arv ei ole väga suur, aga värske statistikaandmete järgi on inimeste sissetulek kasvanud masu-eelsele tasemele. Mina ei ole pessimistlik, praegu on rahulikum jagamise periood ning ka ehituse poolelt soodne aeg.

Komisjon kaebab Eesti rikkumise pärast kohtusse

Euroopa Komisjon otsustas kaevata Eesti Euroopa Kohtusse, sest riigi seadused ei taga telekommunikatsiooni erapooletut reguleerimist. Euroopa Liidu telekommunikatsioonieskirjade järgi ei tohi riikide reguleerimisülesandeid täitvad ametiasutused kuuluda telekommunikatsiooniettevõtete omanikeringi ega osaleda nende haldamises.

TELETORNIS asuv Põhja-maade suurim televisiooni väljastuskeskus Levira kuulub riigile. See on aga ELi eeskirjade järgi keelatud. FOTO: VEIKO TÖKMAN

Eestis aga täidab mõningaid reguleerimisülesandeid majandusministeerium. Muu hulgas vastutab ministeerium ka raadiosageduste eraldamise ja kasutamise õiguse andmise eest.

Probleem on Levira. Samuti kontrollib ministeerium riigi omanduses olevat aktsiaseltsi Levira. See on Eesti suurim televisiooni- ja raadiosaateid edas-

tav ettevõtte, mis osutab telekommunikatsiooniteenuseid.

Euroopa Komisjon saatis eelmise aasta juunis Eestile ametliku nõude Euroopa Liidu õigusakte järgida, aga Eesti ei ole muutnud riiklikke õigusakte, et tagada telekommunikatsioonisektorit reguleeriva asutuse erapooletust.

Euroopa Komisjon tahab tagada riikide telekommunikat-

sioonisektori reguleerivate asutuste sõltumatust.

Komisjoni raamdirektiiv sätestab, et liikmesriigid, kes säilitavad omandi või kontrolli elektroonilisi sidevõrke ja/või -teenuseid pakkuvates ettevõtetes, peavad tagama reguleeriva funktsiooni tõhusa struktuurilise eraldatuse omandi või kontrolliga seotud toimingutest.

ARIPAEV.EE

Eesti konkurentsivõime langes. Pessimismi pärast

Eesti langes maailma konkurentsivõime edetabelis viis kohta, sest Eesti inimesed ja ettevõtjad on pragmaatilised ja kriitilised, hindas konjunktuuriinstituudi direktor Marje Josing. Värskes maailma riikide konkurentsivõime edetabelis on Eesti 36. kohal mulluse 31. asemel.

Josing soovitas Eesti langust rahulikult võtta. "Ma ei arva, et me oleks Eesti riigis midagi valetanud. Võtame teadmiseks, et tahame paremat, kui meil on," ütles Josing.

Eesti puhul tuuakse positiivsetena välja paranenud otseinvesteeringuid, kulutusi teadus- ja arendustegevusele, häid lühiajalisi intressimäärasid ja palju muud. Kehvemaks on muutunud hinnangjooksevkonto defitsiidile, riigieelarve tasakaalule ja majanduskasvule. Küsitletud pidasid Eesti suurimateks plussideks konkurentsivõimelist maksumüsteemi, head ärikeskkonda, poliitilist stabiilsust ja kõrget haridustaset.

Madal koht osalt pessimistlike ettevõtjate pärast. Josing selgitas, et edetabeli loomiseks vaadatakse kolme indikaatorit: mahunäitajaid, kasvuindikaatoreid ja ettevõtjate hinnanguid majandusele. Josingu sõnul ei ole Eesti mahunäitajad kuigi head Eesti väiksuse tõttu. Kasvuindikaatoritega paistab Eesti aga hästi silma.

A Tulemus Edetabelit juhib USA

riik	koht 2013	koht 2012
USA	1	2
Šveits	2	3
Hongkong	3	1
Rootsi	4	5
Singapur	5	4
Norra	6	8
Kanada	7	6
AÜE	8	16
Saksamaa	9	9
Katar	10	10
...		
Leedu	31	36
Eesti	36	31
Läti	41	-

Eestlane annab kümne palli skaalas hindeks viis, Leedu kolleeg paneb üheksa ja sõber sultaniriigis paneb kümme ning lisab, et kõik on hästi siin naftariigis, pole mingeid probleeme.

konjunktuuriinstituudi direktor
Marje Josing

Kolmas valdkond, ettevõtjate subjektiivne hinnang olukorrale riigis, on Eesti puhul kesine. Eesti ettevõtjad on oma olukorra suhtes teiste riikidega võrreldes väga kriitilised. "Meie ettevõtjate kriitilisus on tingitud sellest, et nad arenevad niivõrd kiiresti ja nii on ka suurem nõudlus spetsialistide järele," hindas Josing kriitikat positiivseks.

"Kui eestlane hindab kümne palli skaalas, annab ta hindeks viis, Leedu kolleeg paneb üheksa ja sõber sultaniriigis paneb kümme ning ütleb, et kõik on hästi siin naftariigis, pole mingeid probleeme," tõi Josing näite.

Tabelit juhib mullune teine, USA, eelkõige tänu finantssektori taastumisele, rohkele tehnoloogilisele innovatsioonile ja edukatele ettevõtetele. Teisel kohal on Šveits ja kolmandal Hongkong, kes mullu oli esimene.

Silmatorkavalt on tõusnud Araabia Ühendemiraadid, jõudes 16. kohalt kaheksandale. Suuremate kukkujate hulgas on 49. kohalt 56. kohale langenud Jordaania.

ARIPA.EE

PRIVILEG

ainult Äripäeva lugejale

PRIVILEEG ON EKSKLUSIIVNE OSTUKESKKOND JUST SINULE, ÄRIPÄEVA LUGEJALE. Vaata pakkumisi www.privileeg.ee

Unustamatu Nepal –
matka nagu kuningas!

Ainult
Teile!

1290 €

Unustamatu Nepal – matka nagu kuningas! Vaid Privileegi kliendile: hinnas nii pakikandjad kui ka puhtad linad mägedes. Teie hooletaks jääb vaid unustamatute vaadete nautimine. Aristokraatlikul moel. Matk viib Teid suursuguste mäetippudeeni: teele jäävad Kala Patar (5545 m) ja Mount Everesti baaslaager (5350 m). Reis toimub 1.–16. oktoobrini 2013.

Vaata kõiki pakkumisi:
www.privileeg.ee

INFOPÄEV:

MIDA MUUDAB SEPA ETTEVÖTETE MAKSEKESKKONNAS?

11.06

Sokos Hotel
Viru

Eesti maksekeskkonnas
toimuvad
uue aasta alguses
olulised muutused.

2014. aasta 1. veebruarist
hakkavad Eestis kehtima
uued üleeuroopalised
maksetingimused.

09.20–09.50 Registreerimine ja hommikukohv

09.50–10.00 Sissejuhatus.

Moderator Raamatupidaja.ee toimetaja **JUULI LAANEMETS**

10.00–10.40

Muudatused Eesti maksekeskkonnas – üleminek ühtsetele üleeuroopalistele (SEPA) makseviisidele.

Eesti Pank makse- ja arveldussüsteemide osakonna juhtivspetsialist **RAINER OLT**

- Mis on SEPA ja milleks on SEPA kasulik?
- Kuidas kulgeb üleminek Euroopas ja Eestis?
- Milliseks kujuneb Eesti maksekeskkond peale SEPA-le üleminekut?

10.40–11.15

Euroopa Liidu regulatsioon - SEPA

Rahandusministeeriumi Finantsturgude poliitika osakonna peaspetsialist **KRISTIINA KALJURAND**

- Miks oli vaja otsekohalduvat regulatsiooni?
- Mille kohta regulatsioon kehtib ja mida peab tegema?
- Mida regulatsioonid tähendavad Euroopa ühisturu kontekstis?

11.15–12.30

SEPA-le üleminek – mida see kliendile ja ettevõttele kaasa toob?

Swedbanki Grupi arveldustoodete elutsükli juhtimise divisjoni direktor **OLAVI LEPP**

- Rahvusvahelisele kontole üleminek IBAN
- ISO-failidele üleminek 2015
- e-arvele üleminek, kui xml tekstiformaat muutub

12.30–13.30 Lõuna

13.30–15.15

Kas arve ongi leping?

Advokaadibüroo Amos vandeadvokaat **KAI AMOS**

- Kas iga arvet tuleb maksta?
- Lepingutingimused arvel - tava ja praktika
- Mida tähendavad arvele kantud numbrid ja sõnad?

15.15–15.20

Infopäeva lõpetamine

Äripäev

Infopäeva soodushind registreerimisel kuni 31.05.2013 on 169 eurot (km-ga 202,8 eurot). Tavahind 199 eurot (km-ga 238,8 eurot). Kahe või enama isiku korraga registreerimisel ühest maksaettevõttest kehtib hindadele 5% soodustus. Registreerimine veebis www.seminar.aripaev.ee või telefonil 667 0411. Infopäeva projektijuht Juuli Laanemets, tel 667 0106.

Ä Sündmused

Mis juhtus Eesti ärimaailmas 1990. aastate alguse maikuus?

23 AASTAT TAGASI

EDGAR SAVISAAR kinnitati peaministriks (astus tagasi 23.01.92).

22 AASTAT TAGASI

TALLINNA Karastusjookide Katsetehase töötajad eesotsas peadirektor Ants Kotkasega asutasid ASi Tallinna Karastusjookid; tegu oli ühe esimese eraaktsia-

seltsiga Eesti toiduainetetööstuse süsteemis. Aasta hiljem asutas loodud firma koos Coca-Colaga ettevõtte Eesti Coca-Cola Joogid. Pepsi-Cola tuli Eesti turule alles 1997. aasta juunis.

21 AASTAT TAGASI

RAINER NÕLVAK ja Hanno Haamer asutasid arvutitega tegeleva firma ASI MicroLink. Esimese

arvuti panid mehed kokku aga kaks kuud enne firma ametlikku loomist.

20 AASTAT TAGASI

AS OSEL FOODS alustas Saaremaal kontsentreeritud mahla- de tootmist. 1994. aasta juunis alustati nn Mehukatti tootmist Tartu lähedal Reolas.

TSELLULOOSIETTEVÕTE RASI

Kehra Paber võlausaldajad likvideerisid ettevõtte ja üle 600 inimese vallandati. Kehra paberivabrik käivitus uue nime Horizon Tselluloosi ja Paberi ASI all 1995. aasta suvel.

KUULUTATI välja Eesti ühe suurema karusloomakasvatusega tegeleva ettevõtte Raku Tõukarusloomakasvatuse pankrot. 1996. aasta keskel hakkas Nor-

ma Liikmete ASile kuuluv AS Balbiino loomakasvatuse terri- tooriumil tootma jäätist, selleks investeeriti 20 miljonit krooni.

ERASTAMISELE PANDI 52 riigiettevõtet; näiteks Leibur, Tartu Õlilehas, Standard, Klementi, Balti Manufaktuur, Pioneer, Volta, RET, Flora, Polümeer, Tallinna Klaverivabrik, hotell Viru.

SKANDAALSE äridaami Enelin

KINNISVARA

Kirsipuu ehitas varemetele hotelli.

Aukodaniku tiitel mõjutas

Ä VÄINU ROZENTAL
vainu.rozentala@aripaev.ee

Kes teab, kui kaua oleks Tartu legendaarse õllerestorani Humala varemetes jätkuvalt tiigi jagu vett läikinud, kui linna aukodanik, endine jalgrattatreener Rein Kirsipuu poleks julgenud la- gunevad müürid ära osta ning asemele hotelli London ehitada.

Humala majana tuntud hoone jäänused jäid sajandivahetusel mitmeks aastaks Tartu kesklin- na häbiplekiks, sest keegi ei soovinud varisemis- ohtlikke müüre osta.

Tegu oli riskantse objektiga: vundamenti tuli kapitaalselt toetada, maa seest välja tungiv all- kas taltsutada ning hoone taastada muinsuskait- seameti rangete nõudmiste järgi.

Nüüd tagantjärele tunnistab Rein Kirsipuu, et tema otsus tondiloss osta oli mingil määral seotud moraalse kohustusega linna ees. Nimelt anti tal- le tegevuse eest Eesti jalgrattaspordi arendamisel 2000. aastal Tartu aukodaniku tiitel.

“Ma võtsin seda tiitlit avansina, sest mis ma se- ni linnale andnud olin,” räägib Kirsipuu. “Käisin sageli Humala varemetest mööda ja mõtlesin, et peaksin midagi ikka linna heaks ka tegema. Ma ei tea, kui otsustav see tunne oli varemete ostmisel, aga mingil määral küll.”

Kirsipuu kinnitusel tal legendaarse Humala õl- lekaga mingit nostalgilist mälestust pole. “Ma olin vist üldse Humalas käinud vaid paar korda,” lau- sub Kirsipuu. “Mul polnud aegagi seal käia, sest olin treenerina suurema osa ajast Tartust ära. Mi- nu enda tudengiaeg jäi 1950. aastate lõppu ja siis me käisime peamiselt Volgas.”

Tuulekojarestid pidasid liiga hästi vastu. Rein Kirsipuu alustas 1980. aastate lõpus olude sun- nil äri- ga, sest Kõrgem Spordimeisterlikkuse Kool, kus ta seni treenerina palgal oli olnud, likvideeriti. Ta on Tartus Tähtvere linnaosas pidanud kohvi- kut ja Tartu–Tallinna maantee ääres hamburgeri-

ENDISE nn Humala õlleka maja varemed Tartus, kuhu 2001 suvest 2002 maini ehitati hotell London. Maja tellija oli Rein Kirsipuu firma OÜ Matman ja ehitaja AS Linnaehitus.

FOTOD: ERAKOGU

putkat, vahendanud Soomes toodetud tuulekoja- reste ja porivaipu ning Belgias toodetud talveaedu.

“Mul oli omal ajal üle Eesti palgal 14 müügi- meest, kes müüsid porivaipu ja -reste,” räägib Kir- sipuu. “Samas, kuna tuulekojarestid olid nii vas- tupidavad ning ehitusbuumi ka veel ei olnud, siis müüsin päris ruttu kogu Eesti täis. Vahepeal müü- sin matte ja reste ka Lätis ning Leedus, ent 2000. aastal see äri tasapisi hääbus.”

Rein Kirsipuu hakkas ärist kogutud kapitali- le uut väljundit otsima. Kuna ka profijalgratturist poeg Jaan Kirsipuu oli üksjagu raha kõrvale pan- nud, otsustati võtta ette midagi suuremat ning see- pärast varemetes kinnistu Tartu kesklinnas Kirsi- puude kõrgendatud huvi orbiiti kerkiski.

Rein Kirsipuu plaanis varemete asemele ehitada korterelamu. Ta teadis, et Tartus asuv Balti Kaitse- kolledž otsis õppejõududele elamispiindu, ning käis oma idee välja kolledži tollasele ülemale taan- lasele Michael Clemmesenile. Clemmesenile mõte meeldis. Järgnevalt võttis Kirsipuu ühendust kait-

”**Kui mi-
dagi lõrri
läheb,
siis tuleb
mõelda,
mis nüüd
edasi
saab, mit-
te halama
hakata.**
Rein Kirsipuu

Ä Kronoloogia

Rein Kirsipuu ehitas hotelli koos profiratturist poja Jaaniga

1972–1988 Eesti jalgratta maan- teekoondise vanemtreenerina töö- tanud Rein Kirsipuu alustas 1980. aastate lõpus olude sun- nil äritegevusega.

06.04.2001 Rein Kirsipuu firma OÜ Matman ostis ASi Estimex pankrotipesast Humala maja- na tuntud hoone varemed ühe miljoni ja ühe krooni eest.

02.05.2002 AS Linnaehitus an- dis üle valmis hotellihoone.

07.05.2002 ukсед avas hotell London, kus on 60 numbri- tuba ja 119 voodikohta. Kokku on hoones pinda ligi 3000 m². Hoone on antud pikaajalise- le rendile OÜ-le Hotell London, hoone keldrikorru- sel tegutseb restoran Polpo.

VAREMETELE ehitatud nelja- korruselise hotellihoone läks maksma üle 30 miljoni kroo- ni. Ehitust investeerisid Rein Kirsipuu ja tema poeg, tollane profijalgrattur Jaan Kirsipuu. Alates 2004. aasta juunist on Matmani ainuomanik Jaan Kirsipuu.

REIN KIRSIPUU on Tartu au- kodanik (2000) ja 2002. aas- tal anti talle teenetemärk Tar- tu Suurtäht.

1934. aasta märtsis avati prae- gu hotelli London majuta- va hoone keldrikorru- sel ava- ti kohvik KoKoKo (nimi tulenes sõdadest Kolme Koopa Koh- vik), kohvikut hüüti suupärase- malt ka Koopak.

1940. aastate lõpus muudeti Koopa kohvik sööklaks. Kuna sööklask sai aastate jooksul õllesõprade meeliskoht, avati seal 1975. aasta veebruaris õl- lerestoran Humal.

18.12.1996 müüs Tartu linna- valitsus õllerestorani Huma- la majana tuntud hoone inves- teerimisfirmale Beeta Invest 2,65 miljoni krooni eest.

1997 sulges Beeta Invest ma- jas tegutsenud õllerestorani, õmblustöökojad jm ning lam- mutas hoone, et ehitada ase- mele kaasaegne äri- ja büroo- hoone.

1998 mais ühines Beeta Invest ASiga Estimex, mis läks 1999. aasta augustis pankrotti. Pank- rothaldur üritas Estimexi vara, sealhulgas Humala maja varemeid, poolteist aastat tu- lutult müüa. Humala kinnistu esialgne alghind oli 6,5 miljo- nit krooni.

Meiusi plaan hakata koostöös Dvigateliga rõivaid tootma purunes ja Asi Enelin-Mood varad pandi müüki.

19 AASTAT TAGASI

TAANI kontserni A.P. Moller Group kuuluv laevaehitusfirma Odense Steel Shipyard erastas 20 miljoni krooniga Loksa laeva-remonditehase.

KUULUTATI välja Indrek Samu-senkole kuulunud Comex Kaubanduse pankroti.

18 AASTAT TAGASI

ERASTAMISAGENTUUR avalikustas Asi Saku Õlletehas 20% aktsiate avaliku laevahitusefirma. Kokku tehti 35 000 ostutootlust, üks taotleja sai maksimaalselt 46 õlletehase aktsiat.

21

AASTAT tagasi hakkas Äripäev ilmuma lisaks teisipäevale ja laupäevale ka neljapäeval. 1993. a juulist aga esmaspäeval, kolmapäev ja reedel.

Tung tagauksel sama suur kui eesuksel

Tartu omaaegsesse ülipopulaarsesse õllekeldrisse Humal said pikka üldjärjekorda eirates tagaukse kaudu sisse need, kelle kokkuleppesignaali kelnerid aktsepteerisid.

Selleks tuli kükitada ja kiigata tänava kõrgusel olevast lahtisest aknast sisse ja lehvitada tuttavale kelnerile. Kui kelner lehvitaja ära tundis, avas ta tagaukse ning lasi künde sisse. Eesuksest ei saanud tuttavat kundet ju sisse lasta – järjekorras seisvad õllesõbrad oleksid kohe kisa tõstnud.

“Tagauksel oli teinekord vaat et pikemgi järjekord kui eesuksel, sest neid tuttavaid, kes mulle lehvitasid, oli ikka hoomamatult palju,” muigab Humala legendaarne kelner Heiki Kirso. “Mul jäävad näod hästi meelde. Kui miilits teadis inimesi nime

järgi, siis mina teadsin näo järgi. Samas ei küsinud ma kunagi, kes millega tegeleb või kes ta on.”

Kirso, keda tollased kliendid teadsid peamiselt hüüdnime Heikats järgi, töötas Humalas alates selle avamisest 1975. aasta veebruarist kuni sulgemiseni 1997. aasta kevadel.

“Humalas oli kelneritel kogu aeg väga palju tööd, teenindasime kliente kiiresti ja kandsime üha uusi õllekanne ette,” meenutab Kirso. “Mida rohkem inimesi teenindasid, seda rohkem jootraha said. Arvet makstes tavaliselt kopikaid tagasi ei tahetud.”

Kirso ei tee saladust, et oma eramu ehitas ta nõukogude ajal Humalas teenitud jootraha eest. Pärast Humala sulgemist on Kirso tegelenud ettevõtlusega keemilise puhastuse ja pesupese-mise vallas.

Ä Pane tähele Äripäev 25

ÄRIPÄEV tähistab järgmise aasta oktoobris 25. sünnipäeva. Sellest tähtpäevast ajendatult alustame uue rubriigiga Äri 25.

IGA KUU VIIMASEL REEDEL teeme põgusa tagasisivaate, mis antud kuul Eesti majanduses viimase 25 aasta jookul juhtunud. Rubriigis keskendume ühele tollast aega hästi iseloomustavale personile, sündmusele või tehingule, lisaks lühemaid tähelepanekuid ununema kipuvate faktide kohta.

TOIMETUS on huvitatud ka lugejate meenutustest. Kui teil on mõne meie esile toodud sündmuse, tehingu või muu fakti kohta huvitavat infot, siis jagage oma meenutusi aadressil vainu.rozenal@aripaev.ee või aivar.hundimagi@aripaev.ee

Ä Kommentaar

Humala maja üle muinsuskaitsega kemplemist polnud

VIKTOR UIBO
projekteerimisfirma Asi Tari asutaja, nõukogu esimees

Ma poleks seda nn Humala maja projekti teha võtnud, kui selle taga poleks olnud sellist fantastilist inimest nagu Rein Kirsipuu. Humala-laadsed restaureerimist vajavad objektid

ei tasu projekteerijale rahaliselt ära, sest need on igasugu ohte täis. Ma ei ütleks, et meil oleks selle objekti üle olnud muinsuskaitseametiga erilist kemp-lust. Tegelikult oli nii, et muinsuskaitse andis milleski meile järele ja meie ütlesime näiteks,

et teeme keldrisse ühe võlvitud ruumi juurde. Kõige olulisem oli, et vana maja säiliks. Sest piisanuks, kui keegi oleks sुरूõhuhaamriga kogemata vastu võlve lasknud, oleksid võlvid alla kukkunud ja olekski tulnud uued ruumid ehitada.

seministeeriumi ja Hansapangaga. “Mõte oli sõlmida kolmepoolne leping, mille järgi meie ehitame maja ja kaitseministeerium liisib korterid pangalt ning ostab need aja jookul välja,” meenutab Kirsipuu. “Pank ja kaitseministeeriumi tollane kantsler olid asjaga põhimõtteliselt päri.”

See andis Kirsipuule julguse tegutsema hakata: ta ostis oksjonilt miljoni krooni eest varemets oleva kinnistu, palkas uue hoone projekteerijaks Asi Tari ning otsis muinsuskaitseametiga kompromisse. Ainus tõrkekoht oli kaitseministeerium, kust ei tulnud ega tulnud lubatud allkirja kolmepoolsele lepingule. Mõni aeg hiljem sai Kirsipuu teada viivituse põhjuse. Nimelt oli kaitseministeerium sõlminud lepingu hoopis ASiga Eesti Ehitus, mis rajas ministeeriumile kortereid Tartu vaksali läheduses endisesse piimakombinaadi hoonesse.

Planeerimises kannapööre. Ehkki Kirsipuu pidi lõrriläinud tehingu tõttu kirjutama korstnasse arvestatava summa ning tellima täiesti uue projekti, ei lõõnud see endist jalgrattatreenerit sadulast. “Kui midagi lõrri läheb, siis tuleb mõelda, mis nüüd edasi saab, mitte halama hakata,” on Kirsipuu veendunud. “Spordis olen ma väga palju pettumusi üle elanud. Kui võistlus läks aia taha, siis unustasin selle nii ruttu kui võimalik ja hakkasin mõtlema uue peale. Nii peab ka elus olema.”

Humala-hoone varemetele ehitati uhke hotell London, mis avas ukse 7. mail 2002. aastal. Maja taastamine läks Rein ja Jaan Kirsipuu firmale OÜ Matman maksma veidi üle 30 miljoni krooni ehk kaks korda enam, kui esialgu kalkuleeriti. Hoone on antud pikaajalisele rendile OÜ-le Hotell London.

“Meie hoone ja kinnistu vastu on mitu ostjat huvi tundnud, aga me oleme olnud seisukohal, et parem on, kui kogu aeg vaikselt rendiraha tilgub,” ütleb Kirsipuu.

SPORDIMEHED Rein ja Jaan Kirsipuu 2008. aastal SEB Tartu rattamaratonil. FOTO: SILLE ANNUK/TARTU

POSTIMEES/SCANPIX

PRIVILEEG

ainult Äripäeva lugejale

PRIVILEEG ON EKSKLUSIIVNE OSTUKESKKOND JUST SINULE, ÄRIPÄEVA LUGEJALE. Vaata pakkumisi www.privileeg.ee

Õhtusöök restoranis MEKK hinnatud veinimeistri ning tema veinidega

Ainult üks kord!

Värske mõte: tähistage lähenevat suve hiilgava õhtusöögiga restoranis MEKK koos Miguel Torres Chile'i veinidega. Kohal on ka veinikeldri veinimeister. Tšili veinid kohtuvad moodsa Eesti köögiga – vaid 4. juunil kell 19.00. Üheks õhtuks ühendavad oma jõud Miguel Torres Chile'i peaveinimeister Fernando Almada ja restorani MEKK peakokk Rene Uusmees.

Vaata kõiki pakkumisi:
www.privileeg.ee

Dokumenditõlked

Kiired ja kvaliteetsed tõlke- ja küljendustööd.

Era- ja äridokumentide apostillimine ja tõlkimine notari, tõlkebüroo või vandetõlgi kinnitusega.

Ootamatuste korral saate oma dokumentide kinnitatud tõlked kätte ootetööna.

Dokumenditõlget on võimalik tellida ka posti teel nii Eestist kui ka välismaalt ning erandkorras on dokumentide üleandmine võimalik ka väljaspool tavatööaega.

Nõuande: et ära hoida viimase hetke tormamist, kontrollige alati, kas Eesti ametiasutuse väljastatud võõrkeelne dokument on ikka läbinisti soovitud võõrkeeles.

keelekoda@keelekoda.ee

Tõlkebüroo Keelekoda
Süda 11-12, Tallinn 10118
tel 667 9955, 501 5525

Kõik tõlketeenused – eesti, läti, leedu, soome, rootsi, norra, taani, hollandi, islandi, inglise, saksa, prantsuse, itaalia, hispaania, poola, ungari, ukraina, vene jt keeled

NB! Juunis kolime!

ÄRILAUSE

» **Janek Mägi: Pole mõtet raisata elu tegevuste peale, mis pakuvad ainult lusti, aga mitte midagi sisse ei too.**

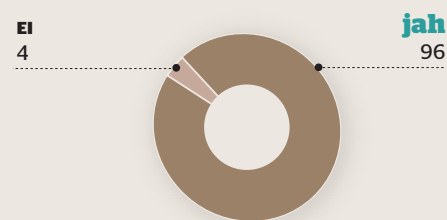
Suhtekorraldaja märkab, et Eestis domineeriv konservatiivne maailmavaade aktsepteerib tööd ainsa tunnustatud heaolu suurendamise viisina.

GALLUP

Eile 60% Sportlandi spordipoeketist ostnud Sports Direct lubab Eesti tarbijatele tuua oluliselt laiemat kaubavalikut ja praegusest soodsamad hinnad.

Kas Eestis müüdavad spordirõivad on liiga kallid?

protsent vastanutest

JAH

KAJA SEPP
sekkussportlane, EMT avalike suhete juht

Oma perega oleme püüdnud spordivarustust osta välismaalt.

Tavasporidõivaid, näiteks retuuse, saab Eestist hästi, aga kui on tegu spetsiifilisema varustusega, siis on meil valik väike ja mujalt saab soodsamalt.

Kannan põhiliselt Eesti päritolu ISC, Ilves Sportswear Company rõivabrändi. Välismaal on head suured soodusmüügid ja siis saab sealt päris palju odavamalt kui siit, aga peamine kriteerium meie jaoks on valik.

EI TEA

ENN VESKIMÄGI
harrastussportlane, mööblitööstur

Spordirõivaste hinda ma kommenteerida ei oska – midagi olen ostnud siit, midagi tellinud mujalt. Mõne spordiala riiete valik on lihtsalt napp.

Ma pole ka nii aktiivne sportlane, et peaksin igal aastal uusi spordiriideid ostma. Kui ma ostaksin spordirõivaid regulaarselt, siis võib-olla oskaksin võrrelda. Suusariietust olen küll Eestist ostnud, aga mäesuusariietust Itaaliast või Austriast. Kogu rattaklubi “Tark ei torma” jalgrattavarustus on tellitud Itaaliast – kõigile ühtne vorm.

LUGEJA ARVAB

» **Sotskommunistlik vereimeine toimub siiski sellise korra üldriiklikus kehtestamises, mis ei anna valikuvabadust. Kapitalistist vereimeja juurde aga minema ei pea ja alati on õigus valida mõni teine imeja.**

Kommentaar Janek Mägi kolumnile “Eesti riik on nagu peata kana”

LOE WWW.ARIPAEV.EE

Äripäev

Peatoimetaja: Meelis Mandel
Väljaandja: AS Äripäev
Pärnu mnt 105, 19094 Tallinn
telefon:
(372) 667 0195,
(372) 667 0222

Toimetus:

e-post: aripaev@aripaev.ee
tel: (372) 667 0111

Reklaamiosakond:

e-post: reklaam@aripaev.ee
tel: (372) 667 0105

Tellimine ja levit:

e-post: register@aripaev.ee
tel: (372) 667 0099

Tellimine internetis:

www.aripaev.ee/tellimine

Äripäeva tellija eelised – ostu-keskkond privileeg.aripaev.ee ja soodsaim võimalus soetada Äripäeva raamatuklubi raamatuid. Äripäev veebis: www.aripaev.ee Trükk AS Kroonpress

Toimetus võtab endale õiguse kirju ja kaastöid vajaduse korral lühendada. Toimetuse kaastöid ei tagasta. Kõik ajalehes Äripäev ja tema lisades avaldatud artiklid, fotod, teabegraafika (sh päevakalajalised, majanduslikul, poliitilisel või religioosel teemal) on autoriõigusega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma ASi Äripäev kirjaliku nõusolekuta keelatud. Kaebuste korral ajalehele sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eal.ee või tel (372) 646 3363.

KOLUMN

Nekroloog Gildi investeerimisfondile

On palju inimesi, kel mingid probleemid, näiteks une-, kaalu- või siis rahaprobleemid. Omast kogemusest tean nüüd, et rahaprobleemist on palju kergem vabaneda kui kaaluprobleemist. Tuli lihtsalt panna raha Gildi investeerimisfondi, sest raha võtsid nad hea meelega, üleliigseid rasvakilosid oleks vaevalt võtnud, isegi kui oleks pakkuda olnud.

Mõni aasta tagasi, suure buumi ajal, oli paljudel rahaprobleem, ka minul. Mõnele võib tunduda ehk naljakas, et raha on probleem, aga Äripäeva lugejad saavad ilmselt mõttest aru – raha nutikas haldamine, valvamine, paigutamine ja inflatsiooni eest kaitsmine on väga suur probleem ning tekitab mitu korda rohkem stressi, kui üleliigsete kilode haldamine. Osa raha paigutamine Gildi riskikapitalifondi leevendas rahaprobleemi väga tõhusalt.

Läbipaistmatu fond. Mis siis ikkagi juhtus, et Eestis tuntud investeerimisvirtuosid ja kunagised Hansapanga asutajad, kes siiani on end positiivsest küljest näidanud, läksid “lihtsalt lollik” ja paigutasid raha jaburatesse projektidesse, kust juba sel ajal võis arvata, et suuremat nahka nendest ei saa? Loomulikult olid neil võõra raha haldamisega veelgi suuremad rahaprobleemid ja mõni neist sai sellele probleemile ka isiklikku leevendust, kuigi teine osa neist võttis oma raha napilt enne välja, kui vesi ahjus oli. Eks nad olid asjadega paremini kursis ja kui kogu rahapüramiid lagunema hakkas, olid nemad esimesed, kes uppuvalt laevalt põgenesid. Ülejäänud rumalukesed, sealhulgas ka elatanud inimesed ilma selliste rahaprobleemideta, kes usaldasid laitmatu renomeega fondijuhte ja nende rahategemise võimeid, müüsid mõne surnud sugulase seisma jäänud korteri või investeerisid oma viimased sääststud paariks aastaks, et pärast seda korraliku kapitaliga Kariibi merele puhkama sõita, ja said haledalt petta.

Ja siinkohal ma ei taha öelda, et loll saab ka kirikus peksa, lihtsalt kogu see fond oli täiesti läbipaistmatu. Kahjuks ei tundnud ka finantsinspeksioon sel ajal asja vastu huvi ja kuni tänaseni pole ühtegi tõsist uurimist algatatud. Võiks ju uurida, mis toimus fondis vahetult enne selle väljamaksete peatamist, kas oli tehinguid seotud isikutega või omanikega, kellele viidi kohvritega

ERKO KUNDLA
investor

» **Nii seda raha seal Gildi fondis vähikäigul kasvatati ja samamoodi see ka haihtus.**

sularaha, kõike, mis lõhnas korruptsiooni järele. Küllap leiaks palju jama.

Kui mina oma raha sinna paigutasin, siis näidati mulle mõningaid pabereid umbes 50 eri investeringu loeteluga ja väideti, et paljud neist toodavad tulu 50–100% aastas. Ja paljud on selised, mille sisu ei saa küll põhjalikult avada, kuna konkurendid võivad nende äri saladustele jälile saada, kuid mille tulust on oodata paari aastaga kümnetes kordades. Sealhulgas Armeenia kullakaevandused, kuna Gildi kinni makstud isikutel on siseinfot nõukaaegsetest kõige rohkem kulda sisaldavatest proovipuurimistest ja kogu investeringu rahaks pööramine tähendab lihtsalt vanade dokumentide inglise keelde tõlkimist ja maatükkide mahamüümist. Ühtlasi väideti, et kaevandamiseks on ka litsentsid olemas, kuigi hiljem tuli välja, et litsentsid olid vaid täiendavate proovipuurimiste tarvis. Nii seda raha seal Gildi fondis vähikäigul kasvatati ja samamoodi see ka haihtus, nagu kevadine lumi.

Aitäh Gildi geeniuistele! Investeerimisfondi mulda külvamine ja viljakas kasvatamine on headel aegadel tegelikult väga lihtne, sest kastmisvett ehk raha tuleb sisse lausa voolikuga. Et ka midagi kasta oleks, võib näiteks kuhugi Sillamäe kanti osta ühe maalapikese, kust kunagi on kuulu järgi näiteks skandiumi leitud. Nüüd võib maatüki ära hinnata, selle jaoks sobib mõni tuttav, kel on mitu ametit, sealhulgas ka teadmised skandiumi maailmaturu hindade kohta. Selgub, et juba esimese ostuga pandi kümnesse ja see maatükk on poole rohkem väärt, kui algul arvati. Nüüd saab endale ka poole rohkem haldustasu maksta, lisaks veel edukustasu. Sama protsess kordub igal aastal, kuni vett voolab. Põua ajal aga selgub, et vesi on maa sisse imbunud ja fond tuleb kinni panna, hea veel, et haldustasu keegi tagasi ei saa küsida.

Praegu vaadates oleks olnud targem üleliigne raha hoopis paari protsendise deposiidipaberi vastu pangale laenata, samuti ilma tagatiseta ja kindlustundeta, kuna pangas oma raha kaotada on veelgi lihtsam. Kuid kui see poleks olnud mõni Iirimaa, Kreeka või Läti pank, oleks võib-olla veel kogu raha alles olnud, kahjuks ka koos sellega kogu rahamure. Nagu öeldakse, jagatud mure on poole väiksem mure, ja nii ka läks. Aitäh Gildi geeniuistele, koos on kergem.

REPLIIK

Finantsmaailma lõpp jääb tulemata

Pärast 2009 majanduskriisi, kui Ameerika Ühendriigid alustasid rahatrükkimise programmiga, on üha rohkem hakatud rääkima hüperinflatsioonist, mis hävitab dollari väärtuse. Kuna dollar on maailma reservvaluuta, tähendaks see ülemaailmse finantsüstemi ja majanduse kokkukukkumist. Kuid seni pole seda juhtunud ning on kaheldav, kas see üldse juhtubki.

Föderaalreservi esimeest Ben Bernanket on süüdistatud hüperinflatsiooni esilekutsumises, kuna ta on USA majanduse

RAINER SAAD
börsitoimetaja

» **Ben Bernanke on oma tööd teinud tunduvalt paremini kui tema Euroopa ametivend Mario Draghi.**

päästmiseks juurde trükkunud triljoneid dollareid. Samamoodi on näidatud ka teiste keskpankade peale, kes on rahatrükkimise (võlakirjade ostmise programmi) teed läinud.

USA-l läheb hästi. Kuid pärast kolme USA keskpanga triljoni dollari väärtuses võlakirjade ostmise programmi on maailmas inflatsioon hoopis langenud. Võrreldes eelmise aastaga 2,5 protsendiga jäi selle aasta esimestel kuudel ülemaailmne inflatsioon 2,1% lähedale. Ja see jääb väga kaugele hüperinflat-

sioonist. Avalikkusele tundmatu Londoni riskifondijuht, kes peab finantsblogi Pawelmorski nime all, arvab, et hüperinflatsiooni kuulutanud inimesed on kaotanud.

Ebakindlatel aastatel näis, et Bernanke teeb kõike valesi ning rahatrükkimine lõpeb dollari väärtusetuks muutumisega. Aga USA majandus kasvab, töötute hulk väheneb ning nende näitajate poolest on Bernanke teinud tunduvalt paremat tööd kui tema ametivend ja Euroopa Keskpanga juht Mario Draghi.

FOTOD: VIIMANE MAANDUMINE. 2005. aastal Aegna saare lähedal merre kukkunud ja 14 inimest hauda viinud Copterline'i helikopter tegi viimase maandumise: vanaraua vastuvõtupunkti. **MÄGGI: EESTI RIIK ON NAGU PEATA KANA.** Eesti Vabariik on nagu peata kana – veel jookseb ringi, kuni elutult maha kukub, kirjutab Janek Mäggi. Rahvas ei vaja mit-

te heinu (ehk raha), vaid ideoloogiat. Heaolu kättesaadavus on kapitalistliku maailmavaate põhilubadusi, nendib Mäggi. **SPETSIALISTIDE PÕUD PIDURDAB ARENGUT.** Oskusteabega töötajate puuduse tõttu arengus seisma jäänud ettevõtted pole Eestimaal enam ammu sõnakõlks või mõttetu hädaldamine, vaid reaalsus.

TOIMETAJA VEERG

Kas investeerimine on ainult lollpeade jaoks?

Sain tänavu märtsis 40aastaseks. Samal kuul suurendasin oluliselt oma III pensionisamba sissemakset. Nüüd mais tegin II samba sissemakse suurendamise avalduse. Nii mõnedki head tuttavad, kellega sellest seltskonnas juttu tuli, imestasid, miks ma seda teen. Mis sa loodad midagi tagasi ka saada sealt või, küsisid nad muiates.

Pane parem raha põlema. Olen seda sorti suhtumist rahapaigutustesse viimasel ajal aina rohkem märganud. Masu ajal väiksemaks sõõdud pensionifondid ja finantskriisi keeristesse kadunud aktsiainvesteeringud on oma töö teinud. Nüüd arvab niigi umbusklik keskmine eestlane, et investeerimine on lollidele. Pane parem kohe oma raha põlema või tee sõpradele välja, saad mingitki kasu. Tegu on ohtliku mõtteviisiga. Neil pensionisammaste põlastajatel pole tavaliselt ka muid investeeringuid, oma Eesti oludes päris hea sissetulek kogutakse lihtsalt arvelduskontole. Tegelikult pole seda sorti rahakogujatel olulist vahet meie vanemate ja vanavanematega, kes pesu alt rublasid ja kroone vaja-

KRISTII MALMBERG
Aripäeva toimetaja

”**Muidugi jääb alati kõrbemise võimalus, aga ka võimalus investeeritult mitmekordistada.**

likul hetkel välja koukisirid. Ühtmoodi kaotab raha väärtust nii pesukapis kui ka tavalisel pangaarvel. Ja loomulikult teavad seda ka nood varases keskeas säästude kogujad, kuid midagi arukat oma rahaga ette ei võta. Ilmselt ei julge. Umbes poolteist aastat tagasi küsisin ühest pangast investeerimisnõustamist (ei, ärge hake mulle helistama, ma enam ei vaja seda). Nõustaja aga oskas mulle rääkida vaid väga elementaarset juttu pensionisammastest ning minu küsimuse

peale Kesk-Aasia aktsiafondide kohta jooksis tal juhe kokku. Lahkusin tundega, et oleksin võinud nõustajat ise veidi nõustada. Kindlasti ei arva ma, et kõik pankade nõustajad on ühe vitsaga löödud. Aga nende taset tasub pankadel teravamalt jälgida küll.

Loodate laste peale? Muidugi pole ka pensionisambad koht unelmate investeeringuks. Kui pealehakkamist on, tasub vaadata ikka äkilisemate lahenduste poole. Ent ma usun, et pensionisambad on parem kui mitte midagi ja esimesteks sammudeks investeerimismaailmas sobivad need väga hästi. Ah et loodate vanaduses hoopis laste peale? Selle investeeringu tootlusel pole küll mingit garantiid. Aeg näitab, kas mu lapsest kasvab tubli maksumaksja või hoopis koorem sotsiaalsüsteemile. Või mis riigi rahakotti üldse hakkavad meie põlvkonna laste maksud laekuma? Investeerimine pole lollidele või hulljulgetele mõeldud ajaviide. Muidugi jääb alati kõrbe- mise võimalus, aga jääb ka võimalus investeeritult mitmekordistada.

KOMMENTAAR

Eesti läbis regulaarse tervisekontrolli edukalt

Eesti parim korvpallur Kristjan Kangur ja tema meeskonnakaaslased Siena klubist teevad iga hooaja alguses läbi põhjaliku tervisekontrolli. Tiim saab olla edukas ainult siis, kui selle mängijad on terved. Regulaarne kontroll aitab vigastusi ennetada.

Sloveenia saadeti ravile. Piltlikult öeldes toimib samamoodi Euroopa Liit, kus tulevaste kriiside ennetamiseks on kokku kokku lepitud, et kõik riigid käivad regulaarselt tervisekontrollis, mida teeb Euroopa Komisjon (EK). Eesti läbis tänavuse tervisekontrolli taas edukalt ning on eurotiimi üks tugevama majandusliku tervise- ga riike. Kui Eestil soovitati teha tulevikku suunatud muutusi viies valdkonnas, siis näiteks Sloveenia kirjutati välja põhjalik ja kiire taastusravi, sest veel hiljuti ohustas Sloveeniat vajadus oma riigi ülalpidamiseks euroala riikidelt laenu võtta. Nii tuleb Sloveenia pangandus

HANNES RUMM
Euroopa Komisjoni Eesti esinduse juht

”**Tulemus sõltub ikkagi 27 riigi ühisest soovist ennast paremaks muuta.**

jalule saada juba tänavuse aastal lõpuks. Eestil soovitas EK vormi parandamiseks teha muutusi töajouturul ja hariduses, suurendada energiasäästlikkust ning tagada omavalitsuste võime pakkuda elanikele ka tegelikult teenuseid, mida neil seadusega nõutakse. Neid soovitusi tasub võtta sõbraliku nõuandena, sest EK pakub sisepoliitilisest võitlusest sõltumatut analüüsi, mis tugineb mujal Euroopas

hästi ära proovitud kogemusele. Näiteks toob EK analüüs tõsi- se probleemina välja struktuurse tööpuuduse ja omavalitsuste nõrkuse koostöös, mille tõttu ei saa tööl käia näiteks inimesed, kes peavad hooldama raske puudega täiskasvanud sugulast. Kui omavalitsus suudaks pakkuda hooldusteenust, võimaldaks see tööle naasta headel töötajatel.

Haldusreform. Ehkki siin-seal on nii väidetud, ei kirjuta EK Eestile ette, et tuleb läbi viia omavalitsusreform. Küll toob analüüs välja, et midagi peab ebaefektiivsete omavalitsustega tegema: kui neid liita ei taheta, tuleb neile anda lisaraha, vähendada neile pandud ülesannete arvu või motiveerida nendevahelist koostööd. Võrdlus korvpallimeeskonnaga ja Euroopa Liidu vahel kehtib ka selles mõttes, et EK teeb küll tervisekontrolli, aga lõpuks sõltub tulemus ikka 27 riigi ühisest soovist ennast paremaks muuta.

31. mai 2013 ÄRIPÄEV
toimetaja Vilja Kiisler, tel 667 0150, e-post vilja.kiisler@aripaev.ee

Äriteenused

reklaam

TEL 667 0105, reklaam@aripaev.ee

LUBADUSI ANDES LOOB ETTEVÕTE OMA BRÄNDILE KOHUSTUSE

Meie sõidame kogu aeg Eesti lemmikleibade küpsetaja Suurim kinnisvaraportaali Eestis Otse ja omadega Ehtne ja hea Parima hinna garantii. Elus on maitset. Kõik on olulised. Aastast 1936 Narva – hea energia linn. Kapital kogu eluks. Üts ummamuudu liin. Põhjamaised lahendused puidust. Ühendame energiad. Üks mure vähem. Ela või ise. Teeme asjad paremaks. Värskendav kogemus. Heade üllatuste maa. Võtame mõnuga. Kauplus kus saab kaubelda. Pruulime. Sinule. Kuld kohvitassis. Jagades. Sinu rõõme ja muresid. Väärtustades aega. Head mõtted saavad alati teoks. Ehtne ja hea. Põhjuse leiab alati. Tunne looduse värskest. Seda kassid ostaksid.

6. juunil Oru Hotellis

Dr Christian Grönroos

LUBADUSTE JUHTIMINE TURUNDUSES JA TEENINDUSES

Dr Christian Grönroos on teenindus- ja suhete turunduse (*Service and Relationship Marketing*) professor, kaasaegse marketingi, teenindusjuhtimise ja suhete turunduse teerajaja.

VIIS VIIMAST KOHTA SOODUSHINNAGA

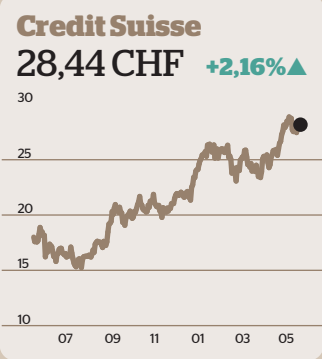
179 eurot
(km-ga 214,8 eurot)

Täpsem programm aadressil www.koolitus.aripaev.ee

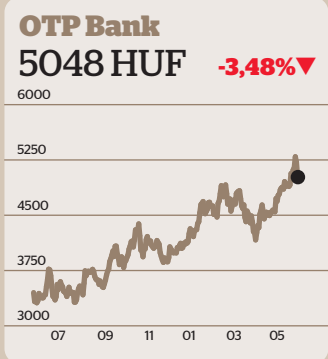
Koolituse hind on 249 eurot (km-ga 298,8 eurot)

Info ja registreerimine telefonil **667 0100**,
elektronposti aadressil koolituskeskus@aripaev.ee
või koduleheküljel www.koolitus.aripaev.ee

TÓUSJA
Pangaaktsiale mõjus hästi kuulujutt, et plaanitav finants- tehingumaks tuleb väiksem.

LANGEJA
Ungari pangaaktsia langes, sest kadus õigus makstavale dividendile.

RAHAKALENDER

Rahatrüki lõppemine tekitab turgudel ebakindlust. Kõik pilgud Föderaalreservil

	ESMASPÄEV	TEISIPÄEV	KOLMAPÄEV	NELJAPÄEV	REEDE	LAUPÄEV	PÜHAPÄEV
22. nädal						1. LASTEKAITSEPÄEV 	2.
23. nädal	3. TALLINK GRUPI mai müügitingimused. Kinnitamata andmeil võib Silvano teha dividendiettepaneku BALTIKA, APRANGA mai müügitingimused ISM tööstussektori usaldusindeks - USA	4. EESTI ettevõtlus - I kvartal (tulud, kulud, kasum)	5. ARTI ARAKAS - 45 MERKO EHITUSE aktsionäride üldkoosolek Viimane päev kaubelda dividendiõigusliku EKSPRESS GRUPI aktsiatega EUROTSOONI jaemüük - aprill	6. PALGATÖÖTAJA kuu keskmine brutotulu 2012. aasta kohta VABAD ametikohad ja tööjõu liikumine - I kvartal EUROOPA KESKPANGA koosolek - baasintressimäärad	7. USA TÖÖTUS maikuus Viimane päev kaubelda dividendiõigusliku PREMIA FOODSI aktsiaga (maksab dividende 0,01 eurot aktsia kohta) TARBIJAHINNAINDEKS - mai ENERGIA tootmine ja tarbimine - 2012	Kas inflatsioon langeb üle kolme aasta taas alla 3 protsendi? 	
24. nädal	10. EESTISKP - I kvartal (korrigeeritud) EESTI maksebilanss, rahvusvaheline investimispositsioon - I kvartal MAJUTUS Eestis - aprill ARCO VARA "Tivoli krun-di" teine enampakkumine	11. VÄLISKAUBANDUS - aprill	12. EESTI PANGA majandusproгноos EUROTSOONI tööstustoodang - aprill SAS - majandustulemused 	13.	14. TALLINNA VESI ja PREMIA FOODS maksavad välja dividendid - vastavalt 0,87 eurot ja 0,01 eurot aktsia kohta 	Tallinna Vesi on olnud tugev dividendimaksja eurot aktsia kohta 	
25. nädal	17. EESTI keskmine palk (detalline statistika) - 2012	18. ARCO VARA aktsionäride korraline üldkoosolek ADOBE SYSTEMS, ORACLE, BARNES & NOBEL - majandustulemused	19. PRO KAPITAL GRUPI aktsionäride korraline üldkoosolek FEDEX, HENNES & MAURITZ - majandustulemused ROOTSI töötus - mai ROOTSI tarbijasaldusindeks - juuni	20. ELUASEME hinnaindeks - I kvartal TÖÖSTUSTOODANGU tootjahinnaindeks, EKSPORDI- JA IMPORDIHINNAINDEKS - mai	21. SKANO - aktsionäride korraline üldkoosolek MAANTEE, ÖHU JA RAUDTEETRANSPOORT - I kvartal CARNIVAL - majandustulemused MAIRE MILDER - 55	22.	23. VÕIDUPÜHA
26. nädal	24. JAANIPÄEV kauplemispüha 	25.	26. EESTI pangandussektor - mai MONSANTO - majandustulemused 	27. EESTI kindlustussektor - mai EUROTSOONI ärikliima ja tarbijasaldusindeks NIKE, KAPPAHL - majandustulemused USA tarbijate sissetulekud ja kulutused		29.	30. Viimane päev esitamaks 2012. aasta MAJANDUS- AASTA ARUANNE

2,4

protsendile korrigeeriti USA esimese kvartali majanduskasv võrreldes esimese lugemise 2,5% kasvuga. Analüütikud ootasid, et kasvu-number ei muutu.

RAINER SAAD
rainersaad@aripaev.ee

Mured Föderaalreservi lõdva rahapoliitika lõppemise pärast on börsidel tõstatanud hirme. USA majandusnäitajad küll paranevad, kuid rahakraanide kinni keeramine mõjutaks otseselt aktsiate hindu.

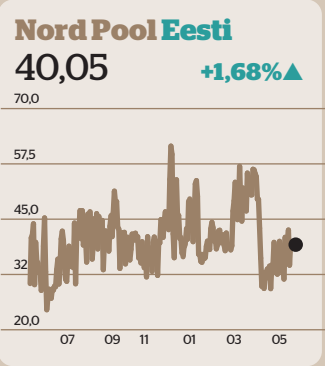
Teisipäeval rõomustasid USA börsid tugeva tarbijakindluse näitaja ja eluasemehindade tõusu pärast. Päev hiljem sukeldus Dow Jones üle 100 punkti, kuna Föderaalreserv võib enda võlakirjade ostmise programmi (85 miljardit dollarit kuus) lõpetada oodatust varem. Föderaalreservile on see järjekorras kolmas võlakirjade ostmise programm. Kokku on Föderaalreserv ostnud triljonite dollarite väärtuses võlakirju. Börsidele kvantitatiivne leevendamine meeldib, kuna see tõstab varade hindu. QE (inglise keeles *quantitative easing*) toel on sel aastal Dow Jones ja S&P 500 teinud uusi rekordeid. Nüüd, kui Föderaalreserv on andnud märku rahatruki lõppemisest, on investoreid haaranud hirm.

Jaapani börsil toimus eile järjekordne paanika, kui Nikkei kukkus 5 protsenti. Eelmise nädala neljapäeval kukkus Nikkei 7%. Kahe nädalaga on Nikkei langenud 14%. Kiire kukkumine. Midaagi toimub, kuid samas ei oska keegi täpselt öelda, mis see on. Dollar on tõusnud, Euroopa võlakirjade tootlused langevad, Jaapani aktsiaturg on krahhi teinud, Austraalia dollar on 19 kuu madalaimal tasemel ning USA võlakirju müüakse suurtes kogustes. “Kõik on hirmul, et Föderaalreserv tõmbab pidurit ja turg läheb seetõttu alla,” ütles Stifel Nicolausi portfellihaldur Bernard Kavanagh CNNile.

Optimism majanduses ei pruugi tähendada sama aktsiaturgudel. Põhjus, miks viimastel nädalatel on turgudel nii suured muutused toimunud, võib olla ka selles, et USA majanduse väljavaade on paranenud. Föderaalreservi kolmas võlakirjade ostmise programm on seotud töötuse määraga, mis nii sellel kui ka eelmisel aastal on järjepidevalt langenud. Mitmed USA keskpanga nõukogu liikmed, sealhulgas ka Ben Bernanke ise, on veendumusel, et keskpank võiks aeglustada võlakirjade ostmise praegust tempot. Samas on Föderaalreservist kõlanud ka vastuväiteid. Bostoni Föderaalreservi president Eric Rosengreni sõnul võib võlakirjade programmi liiga kiire lõpetamine kahjustada majandust. Föderaalreserv jätkab majandusnäitajate jälgimist ja kui majanduse kohta tulevad paremad uudised, ei pruugi see börsidele hea olla.

Börsidele rahatrukk meeldib, kuna see tõstab aktsiate hindu.

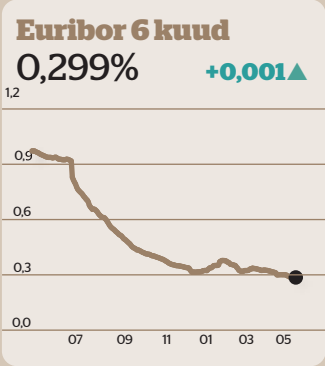
Eratarbijad peaksid arvestama, et elektrienergia hinnale lisan-dub lepingus ka käibemaks.

Eurot mõjutavad poliitilised mured euroala suurimates riikides.

Euroopa Keskpank ei pruugi enam intressimäärasid langetada.

Kommertsbankade intressitooted

pank	jooksev hoius %		tähtajaline hoius %								
	keskmiselt kuu jäägil	kuu püsijäägil	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	2 aastat	3 aastat	min summa
Danske Bank					Kontaktteeruge pangaga						
Swedbank***	0,01 (7)	-	-	-	0,06	0,16	0,26	0,36	0,46	0,56	190
Swedbank***	0,01 (7)		0,05	0,05	0,10	0,20	0,30	0,40	0,50	0,60	6000
Tallinna Äripank		0,05	0,10	0,15	0,20	0,40	0,50/1,5	0,70/1,7	0,90/1,9	-	200
Tallinna Äripank (3)		0,05	0,25	0,30	0,35	0,60	0,70	1,00	1,20	-	200
Nordea Pank	0,10		0,15	0,20	0,25	0,50	0,60	0,70	-	-	320
Citadele Pank	-	-	0,10	-	0,30	0,60	0,70	1,20	1,30	1,30	150
Versobank	0,05	0,10	0,40	0,40	0,50	0,90	1,40	1,70	1,90	2,20	350
DNB	0,10(7)	-	0,20	-	0,25	0,40	0,55	0,70	0,80	0,90	300
Krediidipank	-	0,01	0,15	0,25	0,30	0,55	0,75	1,00	1,20	1,20	100/200(4)
BIGBANK		-	0,15	0,20	0,25	0,45	0,45	0,90	1,70	2,20	300-1500
BIGBANK	-	-	-	-	-	0,45	0,45	0,90	1,70	2,20	1500-30 000
BIGBANK	-	-	-	-	-	0,50	0,50	0,95	1,75	2,25	üle 30 000

pank	tähtajaline hoius %, USD						
	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa
Danske Bank			Kontaktteeruge pangaga				
Swedbank	-	-	0,15	0,35	0,55	0,80	250
Swedbank	0,10	0,15	0,20	0,40	0,60	0,80	8400
Tallinna Äripank	0,15	0,25	0,25	0,55	0,70	0,85	200
Citadele Pank	0,10	-	0,30	0,60	0,70	1,20	200
Versobank	0,30	0,30	0,40	0,70	1,20	1,50	500
DNB	0,10	-	0,15	0,30	0,40	0,50	300
Krediidipank	0,15	0,20	0,30	0,55	0,70	0,90	100/200 (4)

kursid on päeva jooksul korrigeeritavad * maks 1999 eurot ** juriidiline isik ***tavades tähtajalise hoiuse internetipangas, on intressimäär kuni 0,10% kõrgem (3) personaal pang, klientidele (4) kontoris (6) internetipanga tähtajalistele hoiustele (7) päevalõpu kontojärgilt, (9) juriidilisele isikule/ eraisikule (10) LHV Pangal minimaalselt järgilt **** 2- ja 3aastaste hoiuste intressimäärade tutvumiseks kontakteeruge pangaga

Saksa kvaliteet hoiustajatele!

Ava meil uus investeerimishoius „Saksamaa ettevõtted“. Kui BASFi, SAPI ja Siemensi aktsiate väärtus nelja aasta jooksul tõuseb, võid teenida kuni 9,2% intressi.

Otsustamiseks on aega kuni 17.06.2013.

Investeerimishoiust pakub Swedbank AS, Tutvu tingimustega aadressil www.swedbank.ee, vajaduse korral konsulteerri spetsialistiga telefonil 613 1606.

8,5720

Austraalia dollar	AUD	1,349
Bulgaaria leev	BGN	1,956
Hiina jüaan	CNY	7,943
Hongkongi dollar	HKD	10,050
India ruupia	INR	73,049
Jaapani jeen	JPY	131,700
Kanada dollar	CAD	1,343
Korea won	KRW	1462,640
Leedu liit	LTL	3,453
Läti lattu	LVL	0,701
Norra kroon	NOK	7,619

41,1161

Poola zlot	PLN	4,267
Rumeenia leu	RON	4,344
Singapuri dollar	SGD	1,640
Suurbritannia nael	GBP	0,856
Sveitsi frank	CHF	1,249
Taani kroon	DKK	7,455
Tai baat	THB	39,130
Tšehhi kroon	CZK	25,795
Türgi liir	TRY	2,427
Ungari forint	HUF	293,330
USA dollar	USD	1,294

USD	
Nafta IPE, bbl	101,50
Nafta NYMEX, bbl	92,30
Mootoribensiin, t	977,00
Diislikütus, t	896,75
Kerge kütteõli, t	873,75
Masuut (1% väävel), t	600,00
Maagaas Henry Hub, btu, USD	4,126

nael = 453,59 g	
Kohv NYBOT, USc/nael	125,85
Valge suhkur NYSE LIFFE, USD/t	478,00
Kakao NYBOT, USD/t	2206,00
Nisu NYSE LIFFE, USD/t	183,50
Rapsiseemned NYSE LIFFE Pariis	433,5

Allikas: Bloomberg, kella 17 seisuga

USD/t	
Alumiinium LME	1857,5
Vask LME	7235,5
Plii LME	2114
Nikkel LME	14870
Tina LME	21030
Tsink LME	1874

USD/unts, unts = 31105 g	
Kuld COMEX	1410,82
Plaatina NYMEX	1463,95
Palladium NYMEX	755,40
Höbe COMEX	22,91

aktsia	sulgemis-hind, LVL	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Grindex	5,67	-2,24	5,69	0,73	-
Latvijas Gaze	6,39	0,47	12,05	0,60	-
Olainfarm	4,90	-1,01	7,09	1,90	-

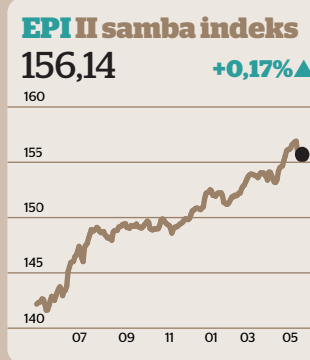
aktsia	sulgemis-hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Apranga	2,38	0,42	-	3,2	6,7
City Service	1,730	-0,57	13,0	1,0	13,3
Invalda	2,330	0,00	-	1,1	-
Linas Agro	0,729	0,83	2,9	1,0	-
Panevezio Statybos	1,110	-2,63	18,9	0,5	-
Siauliu Bankas	0,268	0,75	18,2	0,8	-
Snaigne	0,466	0,00	-	1,7	-
TEO LT (Telekomas)	0,789	0,38	13,2	2,0	7,3

aktsia	hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Alma Media	3,28	0,00	13,8	3,2	3,0
Citycon	2,49	-0,80	9,6	0,9	6,0
Elisa Comm.	14,97	-0,73	11,7	3,5	8,7
Finnair	2,74	0,74	-	0,5	-
Fortum	14,60	-1,75	9,9	1,2	-
HKScan	3,88	0,78	13,3	0,5	2,6
Kesko	23,52	-0,04	18,8	1,0	5,1
Neste Oil	11,47	-1,29	-	1,1	3,3
Nokia	2,75	-1,01	-	1,3	-
Olvi	23,99	-0,87	17,9	3,3	2,1
PKC Group	19,29	0,99	20,2	2,4	3,6
Stockmann	11,62	-0,09	22,0	1,0	5,2
Stora Enso	5,74	1,50	11,6	0,8	-
UPM Kymmene	8,42	0,66	-	0,6	7,1
YIT	15,09	0,73	11,3	2,0	5,0

18 INVESTOR investeerimisfondid

ÄRIPÄEV 31. mai 2013

toimetaja Romet Kreek, tel 667 0192, e-post turud@aripaev.ee
reklaamiosakond, tel 667 0105, e-post reklaam@aripaev.ee

ÄRIPÄEVA KOOLITUS

6. juunil

TÖÖTUBA PÜSIVA TEGEVUSKOHA KASUMI ARVUTAMINE JA MAKSUSTAMINE

Töötoa viib läbi
Advokaadibüroo GLIMSTEDT
advokaat, maksukonsultant,
TTÜ finantsarvestuse õppetooli
rahvusvahelise maksunduse
lektor **MARKO SAAG**

Töötoas
vaatleme püsiva
tegevuskoha
tekkimise ja
kasumi arvutamise
ning maksustamise
põhimõtteid.

**VIIMANE
VÕIMALUS
REGISTREERUDA!**

Käsitlemisele tulevad järgmised teemad:

Millal tekib püsiv tegevuskoht ja kuidas seda vältida?

Püsiva tegevuskoha kasumi arvutamise põhimõtted:

- OECD metodoloogia detailselt näidete põhjal;
- Siseriiklikud käsitlused;
- Peakontori ja püsiva tegevuskoha omavahelised arveldused;
- Tulude ja kulude omistamine, jne.

Püsiva tegevuskoha kasumi maksustamine:

- Eesti regulatsioon;
- Välisriikide regulatsioonist üldiselt;
- Maksuvabastused.

Käesolev töötuba on sügisel alustava rahvusvahelise maksunduse kooli eeltutvustus.

Täpsem programm aadressil **www.koolitus.aripaev.ee**

Äripäev

Töötoa hind on 45 eurot (km-ga 54 eurot).

Info ja registreerimine telefonil **667 0100**, elektronposti aadressil **koolituskeskus@aripaev.ee** või koduleheküljel **www.koolitus.aripaev.ee**
projektijuht Anne-Ly Raudhein, tel 6670 107.

FONDID

reklaam

Avaron Asset Management

29.05

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Avaron Areneva Euroopa Fond A, EUR	3,55	3,68	3,60	12,29	11,07	21,91	7,44	-5,08	20 033 195
Avaroni Privaatportfell B, EUR	13,71	13,71	13,71	3,50	4,95	9,88	7,06	-	5 875 867
Avaron Ida-Euroopa Võlakirjafond A, EUR	10,86	10,86	10,86	1,97	4,01	-	-	-	5 905 101

Compensa Life

28.05

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Kasvuportfell, EUR	-	-	1,40	-	6,40	21,90	9,90	5,50	5 676 080
Võlakirjaportfell, EUR	-	-	11,94	-	1,20	5,90	4,60	-	566 158

Kasvuportfelli mahu info on antud seisuga 30.04.2013. Võlakirjaportfelli mahu info on antud seisuga 30.04.2013.

Danske Capital AS

29.05

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Danske Pension 25, EUR	0,97	0,98	0,98	3,75	1,83	7,26	3,25	3,05	10 927 516
Danske Pension 50, EUR	1,12	1,14	1,14	5,12	2,74	9,11	3,24	3,12	150 839 333
Danske Pension Intrass, EUR	0,88	0,89	0,89	2,38	0,96	5,33	3,41	3,66	3 483 553
Vabatahtlik Pensionifond									
Danske Pension 100 Pluss, EUR	1,43	1,47	1,44	7,49	4,81	14,10	5,83	4,84	3 102 235
Vabatahtlik Pensionifond									
Danske Pension Intrass Pluss, EUR	0,76	0,78	0,77	3,00	0,62	5,36	3,27	-	205 793

Info teiste Danske Capitali ja Danske Invest fondide kohta on avaldatud veebilehel www.danskecapital.ee.

ERGO Funds

29.05

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
ERGO Pensionifond 2P1, EUR	0,92	0,93	0,93	0,00	0,78	3,70	2,85	4,35	8 525 288,25
ERGO Pensionifond 2P2, EUR	1,12	1,13	1,13	1,88	3,47	8,71	3,39	1,94	43 161 185,59
ERGO Pensionifond 2P3, EUR	0,64	0,65	0,65	2,59	4,92	11,48	-	-	1 405 083,57
ERGO Pensionifond 3P1, EUR	0,87	0,89	0,88	2,06	4,18	9,58	3,42	-	419 121,85
ERGO Pensionifond 3P2, EUR	0,91	0,93	0,92	2,77	4,56	11,13	3,75	-	337 187,72
ERGO Pensionifond 3P3, EUR	0,87	0,89	0,88	3,72	5,96	12,79	0,77	-	320 860,06

LHV Varahaldus

29.05

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Pensionifond L, EUR	1,39	1,41	1,41	7,14	3,11	9,99	5,77	5,08	179 194 638
Pensionifond M, EUR	1,11	1,12	1,12	4,76	2,11	8,26	4,98	6,63	27 329 640
Pensionifond S, EUR	1,18	1,19	1,19	2,72	1,12	5,16	4,01	7,53	38 779 616
Pensionifond XL, EUR	1,20	1,21	1,21	7,94	4,83	12,50	6,09	5,10	41 020 203
Pensionifond XS, EUR	1,09	1,10	1,10	2,51	0,90	5,71	4,35	7,40	8 862 773
Täiendav Pensionifond, EUR	1,33	1,34	1,34	8,18	5,40	13,28	6,52	3,66	5 010 987
LHV Pärsia Lahe Fond A, EUR	10,50	10,61	10,61	12,29	29,31	37,64	18,52	-0,09	-
LHV Pärsia Lahe Fond B, EUR	6,71	6,78	6,78	12,36	29,31	37,64	18,51	-0,09	8 517 489
LHV Maailma Aktsiad Fond A, EUR	8,27	8,35	8,35	15,53	3,13	10,44	1,59	-2,51	-
LHV Maailma Aktsiad Fond B, EUR	5,28	5,34	5,34	15,53	3,13	10,44	1,58	-	1 401 302

Nordea Pensions Estonia

29.05

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Nordea Pensionifond A, EUR	0,95	0,96	0,96	7,71	4,75	9,87	5,82	-	54 384 427,80
Nordea Pensionifond A Pluss, EUR	0,77	0,78	0,78	9,82	6,12	11,63	6,03	-	5 982 932,87
Nordea Pensionifond B, EUR	0,90	0,91	0,91	5,21	2,46	7,97	5,15	-	11 596 599,52
Nordea Pensionifond C, EUR	0,82	0,83	0,83	2,65	0,33	3,65	3,65	-	2 088 219,33
Nordea Pensionifond Aktsiad 100, EUR	1,15	1,18	1,17	12,06	8,9	16,35	7,42	-	3 567 623,68
Nordea Pensionifond Intrass Pluss, EUR	0,71	0,73	0,72	0,00	1,66	6,34	-	-	548 820,67

Fondivalitsejad

AVARON ASSET MANAGEMENT Narva mnt 5-58, Tallinn 10117, tel 664 4205, faks 664 4201, info@avaron.ee, www.avaron.ee
DANSKE CAPITAL AS Narva mnt 11, Tallinn 15015, tel 675 2295, faks 675 2895, funds@danskebank.ee, www.danskecapital.ee, www.danskebank.ee
ERGO FUNDS AS A. H. Tammsaare tee 47, Tallinn, tel 610 6500, faks 610 6501, funds@ergo.ee, www.ergo.ee

AS GA FUND MANAGEMENT Roosikrantsi 11, Tallinn 10119, tel 680 2680, faks 680 2681, info@gafm.ee, www.gafm.ee
AS GILD PROPERTY ASSET MANAGEMENT Swiss House, Roosikrantsi 11, Tallinn 10119, tel 680 2630, faks 680 2631, info@gildrealestate.com, www.gildrealestate.com
LHV VARAHALDUS AS Tartu mnt 2, Tallinn 10145, tel 680 0400, faks 680 0402, info@lhv.ee, www.lhv.ee

NORDEA PENSIONS ESTONIA AS Liivalaia 45/47, Tallinn 10145, tel 710 1250, faks 710 1251, eesti@nordea.com, www.nordea.ee
AS SEB VARAHALDUS Tornimäe 2, Tallinn 15010, tel 665 6565, faks 665 7122, fondid@seb.ee, www.seb.ee
SWEDBANK INVESTEERIMISFONDID AS Liivalaia 8, Tallinn 15038, tel 631 1606, faks 631 1636, funds@swedbank.ee, www.swedbank.ee/fondid

Maaklerifirmad

COMPENSA LIFE VIENNA INSURANCE GROUP SE Roosikrantsi 11, Tallinn, tel 610 3000, faks 610 3010 info@compensallife.ee, www.compensallife.ee
LHV Tartu mnt 2, Tallinn, tel 680 0400, faks 680 0402

VERSOBANK AS Pärnu mnt 12, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501
DANSKE BANK Narva mnt 11, Tallinn, tel 630 2104
SEB ENSKILDA EQUITIES Tornimäe 2, Tallinn, tel 665 6622, faks 665 6802

MANDATUM LIFE INSURANCE BALTIC SE Viru väljak 2, Tallinn, tel 681 2300, info@mandatumlife.ee, www.mandatumlife.ee
SWEDBANK AS Liivalaia 8, Tallinn, tel 631 0310, faks 631 0410

26

miljonit dollarit teenis mullu Goldman Sachs'i juht Lloyd Blankfein, olles sellega suurima teenistusega pankur Ameerika Ühendriikides. Wells Fargo juht John Stumpf viis koju vaid 19,3 miljonit dollarit.

» Cornelia Luchsinger: Meie ootasime sellest kasvust poolt. See oli positiivne üllatus.

Züricher Kantonalbanki analüütik kommenteeris Šveitsi esimese kvartali 0,6% majanduskasvu. Analüütikud ootasid 0,2% majanduskasvu.

FONDID

reklaam

Mandatum Life

29.05

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Investeeringute haldusteenus:									
Turvaline, EUR	115,33	114,76	114,76	-	1,55	5,67	3,92	-	-
Konservatiivne, EUR	113,24	112,12	112,12	-	2,57	5,04	2,67	-	-
Tasakaalustatud, EUR	112,65	110,98	110,98	-	3,09	4,54	1,81	-	-
Progressiivne, EUR	107,43	105,32	105,32	-	3,84	3,96	0,70	-	-
Agressiivne, EUR	111,83	109,64	109,64	-	3,87	4,42	0,62	-	-
Investeeringisportfelliid:									
Mandatum Life Fixed Income Abs, EUR	141,28	140,58	140,58	-	1,70	6,43	4,39	-	-
Mandatum Life Global Food Abs, EUR	121,21	118,83	118,83	-	0,82	-2,03	0,18	-	-
Mandatum Life Emerging Opportunities Abs, EUR	104,93	102,87	102,87	-	-0,65	5,09	-2,58	-	-
Mandatum Life Nordic Equity Abs, EUR	143,06	140,25	140,25	-	-0,31	-1,82	-5,16	-	-
Mandatum Life Europe Equity Abs, EUR	152,68	149,69	149,69	-	1,94	7,74	1,48	-	-

Swedbank Investeeringisfondid AS

29.05

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Pensionifond K1, EUR	0,80	0,81	0,81	2,75	0,37	3,93	3,24	1,18	43 700 352,85
Pensionifond K2, EUR	0,89	0,90	0,90	4,13	1,99	7,79	4,20	0,41	164 790 504,27
Pensionifond K3, EUR	1,05	1,06	1,06	6,37	3,96	11,86	5,52	0,28	417 370 159,62
Pensionifond K4, EUR	0,78	0,79	0,79	10,06	5,26	15,15	6,02		38 924 528,97
Pensionifond V1, EUR	1,20	1,23	1,21	4,61	2,50	10,69	5,20	-0,29	9 696 830,30
Pensionifond V2, EUR	0,94	0,96	0,95	7,60	4,86	14,69	6,09	-1,36	17 923 898,08
Pensionifond V3, EUR	1,10	1,12	1,11	11,99	7,32	18,57	6,38	-3,17	35 678 698,98
Kesk-Aasia Aktsiafond, EUR	4,01	4,11	4,05	20,38	4,64	2,43	-6,31	-15,62	5 523 161,82
Ida-Euroopa Aktsiafond, EUR	8,69	8,91	8,78	21,76	3,29	34,53	3,42	-12,15	46 809 609,60
Fondifond 100, EUR	10,20	10,31	10,31	15,38	7,75	19,28	5,54	-2,42	64 432 478,11
Fondifond 30, EUR	11,36	11,47	11,47	6,19	3,84	12,04	4,40	1,15	14 738 870,64
Fondifond 60, EUR	10,90	11,01	11,01	10,02	5,34	15,35	5,22	-0,57	50 827 868,66
Venemaa Aktsiafond, EUR	15,38	15,77	15,54	23,65	2,04	15,33	1,65	-9,91	49 298 684,79

AS SEB Varahaldus

29.05

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
SEB Energiline Pf, EUR	0,747	0,754	0,754	9,93	4,73	10,05	2,88		10 155 054,36
SEB Konservatiivne Pf, EUR	0,902	0,911	0,911	2,91	-0,23	2,99	2,64	4,26	55 605 882,01
SEB Optimaalne Pf, EUR	0,830	0,838	0,838	3,44	1,53	4,38	2,53		13 750 390,44
SEB Progressiivne Pf, EUR	0,966	0,976	0,976	5,67	2,89	7,05	3,16	-1,56	280 567 576,60
SEB Aktiivne Pf, EUR	0,936	0,954	0,945	12,96	6,18	12,83	4,36	-2,86	14 183 465,13
SEB Tasakaalukas Pf, EUR	1,135	1,158	1,146	3,83	1,16	4,16	2,68	-0,81	10 657 985,73
SEB Aktiivne Fondifond A, EUR	7,327	7,475	7,401	10,87	6,230	17,400	8,500	-5,340	4 222 945,32
SEB Dünaamiline Fondifond A, EUR	8,614	8,788	8,701	7,42	3,760	12,120	7,150	-3,740	6 094 959,43
SEB Tasakaalukas Fondifond A, EUR	10,783	11,000	10,891	3,32	1,770	9,160	5,760	0,870	1 177 175,07
SEB Ida-Euroopa Võlakirjafond A, EUR	13,139	13,139	13,139	5,20	-0,140	10,890	6,870	5,050	64 011 469,41
SEB Kasvufond A, EUR	6,338	6,466	6,402	21,81	-3,890	21,530	2,530	-7,670	13 500 348,74
Vahendatavad Fondid *									
SEB Corporate Bond Fund, EUR	1,526	1,526	1,526	2,88	1,400	8,000	5,150	5,160	413 250 000,00
SEB Danish Mortgage Bond Fund, EUR	130,575	130,575	130,575	2,82	1,010	2,920	4,590	5,790	170 830 000,00
SEB High Yield Fund, EUR	132,548	133,873	132,548	3,88	3,590	12,430	-	-	2 004 070 000,00
SEB Short Bond Fund EUR	1,272	1,272	1,272	0,21	0,240	0,080	0,080	-	55 700 000,00
SEB Strategy Balanced Fund	107,532	108,607	107,532	-	4,140	8,490	-	-	311 210 000,00
SEB Strategy Defensive Fund	106,671	106,671	106,671	-	2,680	4,770	-	-	249 800 000,00
SEB Strategy Growth Fund	111,178	112,290	111,178	-	8,280	14,120	-	-	216 440 000,00
SEB Strategy Opportunity Fund	108,444	109,528	108,444	-	6,200	10,610	-	-	320 540 000,00
SEB Eastern Europe Fund ex Russia, EUR	2,795	2,851	2,823	19,91	-0,880	23,980	2,820	-4,380	133 090 000,00
SEB Eastern Europe Small Cap Fund, EUR	2,534	2,586	2,560	15,71	0,870	7,740	-5,450	-6,870	68 030 000,00
SEB Russia Fund, EUR	9,069	9,253	9,161	24,30	-5,200	2,750	-1,330	-5,680	264 910 000,00

* Vahendatavate fondide tagasivõtmis- ja väljalaskehindu saab vaadata www.seb.ee/fondikursid. Fondide mahud on seisuga 31.03.2013.

Trigon Funds

29.05

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Arenevate Turgude Agrisektori Fond, EUR	85,83	88,46	87,58	22,67	2,31	1,50	-19,83		2 108 989
Arenevate Turgude Finantssektori Fond, EUR	178,93	184,41	182,58	17,66	10,21	20,98	0,89		4 774 748
Uus Euroopa Kasvufond, EUR	13,33	13,81	13,54	21,91	4,91	19,24	-4,72	-10,84	1 749 343
Uus Euroopa Fond, EUR	21,67	22,45	22,01	13,74	8,18	26,86	11,69	-0,34	23 447 305
Venemaa Top Picks Fond, EUR	18,10	18,74	18,37	26,05	-11,49	-4,00	-1,70	-1,58	9 427 644

Eesti Ringhäälingute Liit ja Best Marketing esitlevad: Best Practice seminar

11. juunil Roseni Tornis (Mere pst 6, Tallinn)

Kuidas raadioreklaami abil rohkem müüa? “

Best Practice keskendub praktiliste kogemuste jagamisele.

Laval on 8 praktikut, kes jagavad kogemusi ja õppetunde sellest, kuidas raadiost maksimumi võtta.

Seminaril osaleja saab teada:

- millised on maailma parimad raadioreklaamid ja mida on neist õppida;
- millised raadio loovlahendused on efektiivsed;
- kuidas luua hästi töötavat raadioreklaami;
- kuidas integreerida raadioreklaami meediamiksi;
- kuidas raadioreklaami tulemuslikkust mõõta;
- miks ja millal raadioreklaami kasutada;
- millised on Eesti suurimate raadios reklaamijate õppetunnid ja soovitused.

best marketing practice

KAVA

09.10 – 09.30 Registreerumine ja hommikukohv

09.30 – 11.30 Radio Advertising Bureau (UK) esitleb: „Kuidas teha parimat raadioreklaami?“ Michael Tull Radio Advertising Bureau Insight Manager (UK) Rohkem kui 600 raadiokampaaniat hõlmanud uuringu tulemused ja parimate reklaamide näited + soovitused hea raadioreklaami tegemiseks

11.30 – 12.00 Kohvipaus

12.00 – 12.30 Raadioreklaami osa meediamiksis. Kuidas integreerida raadioreklaami multimeedia kampaaniasse. Idea Havas Media strateegiadirektor Kätrin Maidla

12.30 – 13.00 Raadioreklaami loomine. Loovus raadioreklaamis. Kuidas luua hästi töötavat raadioreklaami? Taervas Ogilvy loovjuht Lauri Tikerpe

13.00 – 14.00 Lõunapaus

14.00 – 16.00 Raadioreklaami parimad praktikad Eesti ettevõtete näidetel

Oma kogemusi jagavad Raadioreklaami TOP 20 (TNS Emor reklaamikulutuste uuring alusel) kuuluvate ettevõtete esindajad:

Eesti Loto turundus- ja müügidirektor Annely Luikmel

Tele 2 vanem turundusjuht Maris Saarpuu

Bauhofi turundusdirektor Britte Maidra

ETK turundusdirektor Andres Lember

Veho Eesti turundusjuht Karin Eek

VIIMASEID PÄEVI SOODUSHINNAGA

Soodushind 4. juunini 169 € (km-ga 202.80)! Alates 5. juunist 199 € (km-ga 238.80)

Lisainfo ja registreerimine: Siiri Same, siiri@best-marketing.com, 50 69 639 www.best-marketing.ee

Steve Check: Ajalooliselt on Neveda olnud võrdlemisi kiire kasvuga piirkond. Ma arvan, et see on Berkshire'ile järjekordne hea investeering.

Check Capital Managementi president kommenteeris guruinvestori Warren Buffetti Berkshire Hathaway Las Vegase elektrinäljas kasiinosid käigus hoidva elektrifirma NV Energy ostu 5,6 miljardi dollari eest.

TÕUSJAD

Credit Suisse

28,44 CHF

+2,16%

Telekomunikacja Polska

8,15 PLN

+2,00%

Cie. de Saint-Gobain

33,66 EUR

+1,89%

SAS

14,10 SEK

+1,81%

Akzo Nobel

49,62 EUR

+1,65%

Stora Enso

5,74 EUR

+1,59%

Tavalooikaga ei ole turgudel suurt midagi peale haka- ta. Kuna majandus kasvas USAs oodatust kehvemini, siis aktsiaturud tõusid, kuna kardetud keskpanga lödva- le rahapoliitkale ei nähta see- kord veel niipea lõppu. Lä- heb majandusel kehvemini, seda parem aktsiatele.

Vein kullast parem investeeering

Veini, kulda, hõbedat, mün- te, maale, klassikalisi autosid, paberraha ja marke loetakse emotsionaalseteks varadeks, mis on osa alternatiivsetest in- vesteeringutest. Veinide hind on aastakümne- ga liikunud sarnaselt kulla hinnaga, kuid sel aastal on nende kahe vara hindade tee läinud lahku, kirjutab Bloomberg.

Kulla hind läks karuturule. Liv-ex Fine Wine 100 indeks on kümne aastaga kolmekordistunud ja kulla hind neljakordistunud. Tänavu on veinide hinnad tõusnud 5,9% ja kulla hind on kuk- kunud 17%. Credit Suisse prognoosis 16. mail, et kullaunts võib sel aastal kukkuda 1100 dollarile untsist ehk praegusest 21% madalamale.

50 miljoni dollarilise mahuga Wine Invest- ment Fund prognoosis, et Liv-ex indeks tõuseb detsembriks veel 7,6%.

Kuld, veinid ja teised alternatiivsed inves- teeringud on mitmel aastal tõusnud, kui akt- siad langesid ja võlatootlused kündsid ennenä- gematu rahatrüki tõttu uusi põhjasid. Kullafon- di maht on tänavu vähenenud 18%, kuna aktsia- ralli innustus kindlustundest, et majanduskasv kiireneb.

Kes vajab praegu kulla kaitset? Kulla omamisel nähakse mõtet, kui kardetakse finantssüsteemi kokkuvarisemist või tarbijahindade tõusu raha- trüki tagajärjel. Kui Eesti kõrvale jätta, siis on inf- latsioonilise survega lugu halb.

Kui seda ei ole, siis miks mitte tulla punktist välja ja võtta aktsiates riski? Selline on mõnegi investori mõttekäik.

“Neil mõlemal varal on oma väärtus,” üt- les 2003. aastal asutatud veinifondi juht Chris Smith. “Vein muutub atraktiivseks, kui inimesed on veidi ebakindlad majanduskeskkonna suhtes. Nüüd pumpavad valitsused raha majandus- se, mis teoorias peaks kuskil punktis viima inf- latsiooni.”

Igakuiselt arvutatav indeks oli aprillis 276,17 punkti. Smithi prognoosi kohaselt jõuab see aas- tal lõpuks 297 punktile.

Liv-ex mõõdab 100 enimotsitud kvaliteetveini hindu, millel on tugev järelturg. Üleilmse veini- turu maht on aastast 4 miljardit dollarit.

ROMET KREEK

romet.kreek@aripaev.ee

Veinide hind on aas- takümne- ga liiku- nud sarnaselt kulla hinnaga, kuid sel aastal on on nende kahe vara hindade tee läinud lahku.

PANGANDUS

UBS jahib Aafrika varimiljardäre

Šveitsi suurpank UBS, kes plaanib kasvata- da varahalduse kasumeid, kavatseb Aafrikas laieneda, kuna seal ületab majanduskasv 5% taseme, mis suurendab kohalike rikaste nõud- lust pangandusteenuste järele, vahendas Bloomberg.

“Varahaldus on meie Aafrika võti,” ütles UBSi Johannesburgis töötav Sahara-aluse Aafrika te- gevdirektor Sean Bennett. “Tahame enne aasta lõppu suurendada oma füüsilist kohalolekut ja siis seda järgnevat aastat veelgi kasvatada.”

Pank keskendub Aafrikas kohalikele ettevõtja- tele ja rikastele, kel on investeerimiseks vähemalt kolm miljonit dollarit. “Kui riikide majanduskasv on 7%, hakkavad paljud inimesed tegema tõsiselt palju raha,” ütles ta. Tema sõnul on UBS vaevalt puudutanud jäämäe tippu, kui rääkida Aafrika rikkaimate inimeste pangandusest.

Aafrikas luuakse tööstusharudest suurt rik- kust toorainetes, jaekaubanduses ja tarbekaupa- des. “Vaadake kõiki neid kaubanduskeskusi, mis Nigeerias kerkivad,” ütles ta. “Kui nad suudavad seda õigesti teha, tekib siin kõvasti raha.”

Investor Mark Mobius ütles septembris, et Aaf- rikas võib olla kuni 200 salamiljardäri, kes püüa- vad tulevikus oma rikkust legaliseerida. Aafrika rikkaim mees Aliko Dangote teenib majandus- kasvult ning on tänavu teeninud lisaks 6 miljar- dit dollarit, mis viis tema rikkuse 20,6 miljardi- le dollarile.

NOKIA

RBC: ootame Nokia kasumihoiatust

On tõenäoline, et enne annab Nokia tea- da oodatud negatiivsetest 2. kvartali tule- mustest, kui teeb kasumihoiatuse, vahendas Bloomberg RBC vaadet. Nokia telefonid ei suu- da konkureerida Hiinas, Indias ja Ladina-Amee- rikas odavama otsa Android-telefonidega. Nokia uued Lumia 925/928 jäävad spetsifikatsiooni- delt konkurentidele alla. Tõenäoliselt väheneb operaatorite toetus veelgi, kuna Samsung pakub mitmeid iPhone'ile tõsiseltvõetavaid alternatiiv- seid telefone.

LANGEJAD

OTP Bank

5050 HUF

-3,44%

Honda Motor

3875 JPY

-3,37%

Sony

2007 JPY

-2,86%

Ruukki Group

0,42 EUR

-2,33%

Toyota Motor

6060 JPY

-2,26%

Linde

149,05 EUR

-2,17%

Eile varises taas Jaa- pani aktsiaturg. Jeen tugevnes, võlakir- jaturg on nagu on. Lisaks kardeti, et majanduskasvu numbrid tulevad USAs tuge- vad, mistõttu võivad kesk- pangad hoogu maha võtta.

ÄRIPÄEVA KOOLITUS

12.–13. juunil

COACHING'U KOOLITUS JUHTIDELE

Kuidas *coaching'*ut rakendades juhtida ja arendada oma inimesi?

Koolitaja on **IVAR LUKK**

Koolituse hind on 449 eurot (km-ga 538,8 eurot)

Täpsemad programmid aadressil
www.koolitus.aripaev.ee

5. juunil

LÄBIRÄÄKIMISED VÄLISTURGUEL

Kuidas läbi nutika strateegia ja taktika saavutada parimaid tulemusi?

Koolitaja on **JAKOB SAKS**

Koolituse hind on 349 eurot (km-ga 418,8 eurot)